

KAAKKURI

KAAKKOIS-SUOMEN TAIDEMUSEOIDEN TIEDOTUSLEHTI 2012

Henkilöitä kokoelmien taustalla:
Keräämisen himo, **sivu 3**

Poikilon
kokoelman profiili, **sivu 6**

Koru 4 –tapahtuma
Imatralla, **sivu 12**

Iukijalle

Kokoelmien paluu

Museokokoelmat ovat nosteessa. Myös tässä Kaakurin numerossa puhutaan taidekokoelmista ja niiden kerääjistä, mutta myös työstä museokokoelmien parissa. Kokoelmathan ovat museotoiminnan ydintä, jonka ympärille koko näyttely-, opetus- ja tutkimustoiminta rakentuu.

Toinen tärkeä toiminnan mahdollistaja on raha, vaikka siitä ainainen puhuminen vähän epähienolta tuntuukin. Se nyt vaan on tosiasia, että mikäli pussinpohjalla ei mikään kilise, ei käy ulko-ovi eikä helise koululaisryhmien nauru – museo-kaupan kassakoneesta puhumattakaan. Hae siinä sitten toiminnan vaikuttavuutta, jos asiaskontaktit on vedetty miniini eikä kokoelmien hoitoon ja kartuttamiseen ole riittävä resurssia.

Tätä kirjoittaessa mielessä vielä karvastelee museoiden valtionosuuksiin kohdistuvat säästöt, joita on näillä näkymin tulossa 5 miljoonaa euroa vuodelle 2012. Valtionosuuden laskenta-perusteena olevia yksikköhintoja ollaan alentamassa vuosiksi 2012-2015. Vasta ihan viime vuosinahan valtionosuuksien pitkälinen jälkeensäästöisyys saatiin

kurottua umpeen vastaamaan nykyhetken kustannuksia. Indeksikorotukset toivat tervetullutta liikkumavaraa museoiden tiukkoihin talousraameihin.

Valtionosuuksien korotukset nostivat meidänkin budjettimme pois lama-ajan tasolta ja tilanne näytti varsin hyvältä. Pystyimme vähitellen lisäämään markkinointia, julkaisutoimintaa ja erilaisia kehittämishankkeita. Vuoden 2012 toiminnasta on pitänyt tuo kaikki taas leikata, nipistää ja vielä höylätäkin, jotta raamissa pysytään. Kuin olisi tikkari otettu lapsen suusta, kuten joku taannoin osuvasti tilannetta kuvailli.

Leikkaukset tulevat olennaisesti vaikeuttamaan museotoimintaa Suomessa ja säästöjen jatkuessa monen museon toiminta on suorastaan uhattuna. Toki tällainen shokkihoito voi tuoda hyviäkin asioita, kun joudutaan etsimään aivan uudenlaisia toiminnan tapoja ja yhteistyön muotoja. Rahapula pakottaa etsimään ongelmiin uusia ratkaisuja ja hyödyntämään olemassa olevia resursseja entistä tehokkaammin. Esi-merkiksi museokokoelmia.

Etelä-Karjalan taidemuseossa on esitelty viime vuosina kokoelmia varsin

laajasti: kesällä 2010 *Tyttö kukkivalla niityllä* yhdisti Viipurin taiteenystävien kokoelmat Lappeenrannassa ja Hämeenlinnassa yhteiseksi näyttelyksi. Kesällä 2011 *Taiteen Vuoksi* -näyttelyssä hyödynnettiin mm. Mikkelin, Kuopion ja Lappeenrannan kokoelmia. Muutaman vuoden takainen *Kohtalokkaita hetkiä – sodan kuvia taiteessa* -näyttelyssä kokoelmiimme yhdistyivät Kiasman ja Ateneumin pitkäaikaislainat.

Kokoelmayhteistyö mahdollistaa tuoreiden rinnastusten tekemisen ja uusien merkitysten löytämisen, mutta tuo myös merkittäviä säästöjä näyttelybudjettiin. Rahapula ohjaa yhdistämään resursseja, oli kyse sitten kokoelmista, asiantuntijuudesta tai taloudesta. Ennakkoluulottomat esillepanot, taideteosten väliset dialogit ja erilaiset interventiot tarjoavat uusia näkökulmia kokoelmiin ja niiden käyttöön. Taidemuseoita on joskus kritisoitu siitä, että ne ovat toiminnassaan varsin näyttelykeskeisiä, onko nyt kokoelmien uuden nousun aika?

Päivi M. Partanen
museotoimenjohtaja
paivi.partanen@lappeenranta.fi

VASTAAVAT TOIMITTAJAT:

Päätoimittaja
Marjatta Räsänen
amanuenssi
Etelä-Karjalan taidemuseo-
Kaakkois-Suomen aluetaidemuseo
PL 239, 53101 Lappeenranta
P. 040-563 7618
marjatta.rasanen@lappeenranta.fi

Mona Taipale
amanuenssi
Etelä-Karjalan taidemuseo
PL 239, 53101 Lappeenranta
P. 040-522 6280
mona.taipale@lappeenranta.fi

Eero Laajo
museonjohtaja
Imatran taidemuseo
Virastokatu 1, 55100 Imatra
P. 020 617 6702
eero.laajo@imatra.fi

Johanna Vuolasto
museonjohtaja
Kouvolan taidemuseo Poikilo
PL 85, 45101 Kouvola
P. 020 615 8332
johanna.vuolasto@kouvola.fi

Mirkka Kallio
kuvataidesihteri
Kotkan kulttuuriasiainkeskus
Keskuskatu 33
48100 Kotka
P. (05) 234 4704, 040-530 7858
mirkka.kallio@kotka.fi

MUUT KIRJOITTAJAT

Anna-Kaarina Kippola
amanuenssi
Kouvolan taidemuseo Poikilo

Timo Mattila
kulttuurituottaja
Lappeenranta

Eija Mustonen
kuvataiteen koulutuspäällikkö
Saimaan AMK
Lappeenranta

Päivi Partanen
museotoimenjohtaja
Lappeenrannan museotoimi

Päivi Ruutiainen
filosofian maisteri
lehtori, HUMAK
Lahti

Leena Rätty
intendentti
Etelä-Karjalan taidemuseo
Lappeenranta

Kannen kuva:
Leena Luostarinen, Nefertitin sormukset, öljy, 1998, Etelä-Karjalan taidemuseo
Kuva: Seppo Pelkonen
Pieni kuva: Päivi Eronen, Reinon tupa, 2006, mustesuihkuvuodot dipondlevylle, Etelä-Karjalan taidemuseo

Taitto: Kari, ArtPrint Oy
Kirjapaino: ArtPrint Oy, Helsinki
ISSN 1459-1766

Museokokoelmien luettelointiohjelma uusiksi: Antikvariasta Muusaan

Etelä-Karjalan taidemuseon kokoelmavastaavaa parikymmentä vuotta uskollisesti palvellut työväline, sähköinen Antikvaria -museokokoelmien luettelointiohjelma, tuli vihdoin tiensä päähän. Taideteosten tietohakuihin ja niiden liikkumiseen liittyvät toiminnot, näyttelyt, konservoinnit ja erilaiset sopimukset olivat kirjautuneet ohjelmaan aikatasolla eriteltyinä. Tietokantaan oli pystynyt kohdistamaan yhteishakuja: kuvat, taideteokset ja arkisto- ja kirjastoviitteet löytyivät mm. taiteilijan nimen mukaan.

Mutta tekniikka vanhentui vuosien aikana. Tärkeä uudistus tapahtui, kun merkkipohjaisuudesta siirryttiin graafiseen maailmaan: se monipuolisti hiiren käytön ja valikkonäkymät. Ohjelmaa kehitettiin ja päivitettiin yhdessä muiden Antikvari-aa käyttävien museoiden kanssa, joita oli kaikkiaan seitsemässä kaupungissa eri puolilla Suomea.

Pari vuotta sitten nämä kaupungit päättivät vaihtaa ohjelman uudempaan, yhteiskäyttöön paremmin soveltuvaan ohjelmistoon, Muusaan. Myös taloudelliset syyt painoivat: vanhentuneen Antikvaria-ohjelman jatkokehittely olisi vaatinut liikaa lisäpanostuksia.

Antikvariaa on konvertoitu vuoden 2011 aikana uuteen Muusa-ohjelmistoon, joka on nyt jo lähes kolmenkymmenen taidemuseon luettelointiohjelma. Kehittäjänä ja ylläpitäjänä on Valtion taidemuseo. Tietosisältö on molemmissa ohjelmissa hyvin samankaltainen, vain osiot, kentät ja käsitteet ovat osittain erilaisia. Konversiossa, tiedon siirtämisessä uuteen ohjelmaan, on ollut runsaasti apua siitä, että tunsin Antikvarian sisältöä ja rakenteet hyvin käytännön luettelointityön pohjalta.

Muusan aktiivikäyttö, teosten luettelointi, säilytyspaikka- ja näyttelytietojen päivittäminen, aloitettiin vuoden 2011 marraskuussa. Uusi ohjelma on tuonut uusia piirteitä, mutta jotain vanhasta ohjelmasta jäin myös kaipaamaan, mm. sopimuksia, selkeätä määrämuotoisuutta luetteloinnissa. Muusan tulosteet, tilastoinnit, raportoinnit, aihe- ja sanahaut ovat monipuolisia – kaikki piirteet eivät vielä ole halussa, mutta oppia ikä kaikki. Arkipäivän työ kokoelmien parissa on mielekästä ja antoisaa ohjelmien toimiessa. Myös ulko-

puoliset asiakkaat saavat nopeammin ja kauniimassa graafisessa asussa taideteostietoja esim. tutkimuskäyttöön.

Samankaltaisuudella ja tietosisältöjen samankaltaisuudella saamme kansallista taideomaisuutta yhä enemmän suuriin hakukoneisiin. Mm. kansallinen digitaalinen kirjasto KDK, eurooppalainen Europeana portaali, mahdollistavat kulttuuriperinnön jakamisen netissä. Paikallisesti tehty kokoelmatyö saa laajemman kontekstin monikansallisissa hakuportaaleissa. Teemme kokoelmatyötä omilla työasemillamme tietoisena siitä, että tavoitteena on myös parempi kansallisen taideomaisuuden saavutettavuus.

Leena Rätty
kokoelmat
Etelä-Karjalan taidemuseo

Henkilöitä kokoelmien taustalla:

KERÄÄMISEN HIMO

– Olavi Heinon yksityiskokoelma

Nykyaikana on myös yksityisiä taiteen keräilijöitä, joiden keräämien kokoelmien arvo tulee esille vasta tulevaisuudessa. Monien museokokoelmien takana on ollut merkittäviä yksityisiä taiteenkerääjiä, muistettakoon esimerkiksi Antellin, Hedmanin, Saastamoisen, Serlachiuksen, Sihtolan, Okkosen ja Wihurin kokoelmat.

Ensimmäinen osto vuonna 1976:
Eino Kukkosen, Kaupunki, 1972, öljykankaalle.

Hjalmar Grahnn, Krysanteemit, 1930-luku,
öljykankaalle.

Olavi Heino ateljeessaan.

Etelä-Karjalan taidemuseo haluaa esitellä tulevien vuosien aikana muutamia yhden henkilön keräämiä kokonaisuuksia, joiden fokuset ovat syntyneet kerääjän henkilökohtaisista intresseistä ja painotuksista. Lappeenrannassa on esillä 5.2.2012 saakka **Aune ja Seppo Hikipään** yksityiskokoelma. Samantyyppinen on Olavi Heinon kokoelma, josta suunnitellaan koostetta vuodelle 2014.

Kotkalainen taidemaalari **Olavi Heino** (s. 1953) omistaa laajan 500 teoksen yksityiskokoelman, jonka varhaisimmat työt ovat 1970-luvulta.

Maalaukset ovat olleet osa Olavi Heinon kokemusmaailmaa aivan lapsuudesta saakka. Hän muistaa istuneensa tuntikautia isänsä harrastajataiteilija **Eino Heinon** selän takana seuraamassa maalausprosessia, jossa teos sai muotonsa ja väriinsä. Isän kautta taiteen moninainen ja kiehtova maailma avautui henkilökohtaisesti Olavi Heinoille jo varhain. Hän kuunteli kiinnostuneena isänsä keskusteluita taiteesta paikallisten kotkalaisten taiteilijoiden kanssa keittiön pöydän ääressä. Isän voidaan sanoa johdattaneen poikansa vaihkeaa taiteen maailmaan taiteilijaystäviensä kanssa. Taiteesta tuli Olavi Heinoille oma ammatti ja tärkeä osa persoonallisuutta. Lähes kaikki hänen elämässään nivoutuu taiteen kenttään: hän maalaa, kerää, kokoaa näyttelyitä, tutkii suomalaista taidetta ja osallistuu taiteilijaseuran toimintaan. Taide on läsnä päivittäin monin tavoin.

Olavi Heinon ensimmäinen teoshankinta oli **Eino Kukkosen** öljymaalaukset "Kaupunki" vuodelta 1976. Silloinen hinta 700 markkaa oli suuri summa nuorelle miehelle, mutta hänen valitsemansa teos edustaa edelleen hyvin Kukkosen taiteellisia ominaispiirteitä. Heino ihailee niissä nimenomaan tunnelmaa, joka on usein pysähtynyt, unenomainen. Jo silloin oli jonkinlaisena haaveena saada Kukkosen maalauksia suuri määrä. Oman isän ystävältä Eino Kukkosesta tuli vuosien varrella Olavi Heinon hyvä ystävä. Kukkosen kuoleman jälkeen Heino sai suvulta kaikki

taiteilijan luonnokset. Kukkosen maisemia, asetelmia, kaupunki- ja satamanäkymiä on kertynyt noin 30 kappaletta.

Heino kuvaa itseään kerääjäksi, jonka saa välillä valtaansa intohimo, tarve saada itselleen teos, eikä se "jätä häntä rauhaan". Kerääminen ei ollut alkuvuosina varsinaista määrätietoista keräämistä, vaan erilaisia taideteoksia kulkeutui ja tuli hankittua tilaisuuden tullen kuolinpesistä, taidekaupoista, suoraan taiteilijoilta mm. vaihtokaupan kautta. Hyviä keräämiseen liittyviä vinkkejä Heino sai kotkalaiselta taidekauppia **Erik Elfgréniltä**, johon hän tutustui 1990-luvun lopulla. Elfgrénin kanssa Heino vaihtoi mm. omia teoksiaan toisten taiteilijoiden teoksiin. Vasta 2000-luvun alussa Heino tiedosti haluavansa luoda oikeasti kokoelman, jossa

olisi selkeitä kokonaisuuksia ja painopisteitä henkilökohtaisen kiinnostuksen mukaan.

Omat taideopinnot vuosina 1977–1980 Turun piirustuskoulussa olivat tuoneet mukanaan uusia taiteilijaystäviä, jotka vaihtoivat keskenään teoksia, kuten usein on tapana. Koska rahaa ei ole ollut ylen määrin sijoitettavissa milloinkaan, vaihtokaupat, kirpputorien ja antiikkikauppojen löydöt lisäsivät hitaasti teosten lukumäärää. Muutamat rahapulassa menneet teokset ovat jääneet kaivelemaan mieltä. Kahdeksankymmenluvun lopulla Heino joutui myymään useita kymmeniä teoksia. Osa tästä toiminnasta on ollut ihan hyvää kokoelman järjeistämistä, fokuoimista kotkalaisiin jo edesmenneisiin taiteilijoihin, meriaiheiseen grafiikkaan kautta aikojen, 1900-luvun alun asetelmiin. Muut ryhmiksi

määriteltäviä ovat mm. Suursaari ja merelliset aiheet. Oman ryhmänsä muodostavat Olavi Heinon taiteilijaystävien teokset. Heinon kokoelmissa on runsaasti mm. **Kuutti Lavosen**, **Taidehaataajien**, **Unto Ahjotulen**, **Päiviö Pyötiälän**, **Pirkko Valon** ja **Heimo Sution** teoksia.

Heino seuraa nykyisin aktiivisesti huutokauppoja mm. Helsingissä, ja on saanut sitä kautta useita teoksia suhteellisen halvalla, koska hänen kiinnostuksen kohteensa eivät välttämättä ole kovin tunnettuja suurelle yleisölle kuten **Hjalmar Grahnn**, Kotkassa 1882 syntynyt maalari. Heinosta tuntuu luonteelta etsiä näitä vähemmän tunnettuja, vanhempien taiteilijoiden teoksia, koska niitä liikkuu markkinoilla enemmän.

Olavi Heino sanoo, rahan puute on ollut hänen ongelmansa, mutta ehkä myös onnensa, sillä kerääminen pysyy siten hallussa. Oppia taiteen hankintaan ja keräämiseen on löytynyt mm. Elfgrénin lisäksi kuuluisan ranskalaisen taidekauppiaan **Ambroise Vollardin** ajatuksista. Heinon kontaktien moninaisuus on alkanut tuottaa yllättäviä yhteydenottoja myös uudessa muodossa. Tieto, että hän kerää juuri kotkalaisien taiteilijoiden teoksia, on tuonut hänelle myös lahjoituksia yksityishenkilöiltä, jotka siten tukevat kerääjän toimintaa.

Heinolla on inventaarikirja, josta näkyvät vuosien aikana hankittujen teosten perustiedot ja myös merkinnät myynneistä eteenpäin. Tilastollisia tietoja kertovat merkinnät 28.12.2005, teoksia 268; 23.4. 2011 teoksia 512.

Inventaariossa on useita kymmeniä taiteilijanimiä, jotka nousevat esille joko aiheensa tai kotkalaisuuden kautta. Heinon kokoelma nostaa esille monia mielenkiintoisia taitavia tekijöitä nimenomaan Kotkan alueelta.

Tulevaisuuden tavoitteena Olavi Heino la on edelleen karsia ja tarkentaa keräilykohteita. Kokoelman tekijä löytyy valintojensa takaa.

Leena Rätty

Olavi Heinon ateljeella.
Kuvassa teosvarastoa ja Päiviö Pyötiälän teoksia etualalla
Oikealla ylempänä Taidehaataajien Kuplettipyhymykset.

Olavi Heino

kuraattorina

Taiteilija Olavi (Olli) Heimon ura kuraattorina syntyi yhtä luonnollisen orgaanisesti kuin hänen uransa keräilijänä tai taiteilijana. Tähän vapaaehtoiseen, palkattomaan ja työnantajattomaan toimintaan häntä ajoi yksinomaan intomielinen kiinnostus taiteeseen. Häntä kiinnosti erityisesti kotikaupungin Kotkan taide, koska hän tunsi isänsä Eino Heimon taideharrastuksen kautta sen taide-elämän ja taiteilijat jo edellisenkin sukupolven takaa. Häntä voi hyvällä syyllä kutsua Kotkan taiteen käveleväksi tietosanakirjaksi.

Kotkan ainoa näyttelypaikka 1970-luvulla oli teatteritalolla. "Vietin siellä kaiken vapaa-aikani koulun jälkeen. Tarjouduin aina ripustusapuun ja valvoin näyttelyitä vapaaehtoisesti. Istuin siellä tosi mielelläni", muistelee Heino nuoruusaikojaan. Oman maalaamisen hän aloitti 1974 ja piti ensimmäisen näyttelynsä teatteritalolla jo seuraavana vuonna.

1970-luvulla tuli Ateneumista erittäin merkittäviä kiertonäyttelyitä maakuntiin. Heino muistaa ripustaneensa esim. **Edelfeltin Lapsen ruumissaatto**a, Suomen taiteen yhtä keskeisintä kansallisaaarretta, Karhulan kirjaston vaatimattomaan näyttelytilaan. Karhulan kirjastossa oli myös Ateneumin tuottama **von Wrightin** veljesten näyttely. Siihen aikaan tämä oli vielä mahdollista, nykyään ei missään nimessä. Kansallisaarteita ei enää lainata kuin tiukoin ehdoin toisiin ammatillisiin museoihin.

Kun Kotkan uuteen pääkirjastoon valmistui 1980-luvulla näyttelytila, hakeutui Olli myös sinne auttamaan. Hän ei ripustanut siellä ainoastaan paikallisten taiteilijoiden töitä, vaan myös kaupungin ulkopuolelta tulleiden taiteilijoiden teoksia. Vähitellen hänestä tuli Kotkan Virallinen Ripustaja, jolta voitiin aina tarvittaessa pyytää apua. Josain vaiheessa hän alkoi saada työstä pientä korvaustakin kaupungilta. Mutta Olavi olisi tullut ilman maksuakin, koska oli niin innokas toimimaan tässä työssä.

Kotkaan perustettiin ammattitaiteilijoiden järjestö Kotkan Taiteilijaseura v. 1977. Olli lähti toimintaan mukaan ja pian alkoi hänen pitkä puheenjohtajakautensa 1980-luvulla. Tuona aikana seuran toiminta laajeni myös maan rajojen ulkopuolelle. Seuran jäseniä pääsi kansainväliseen näyttelyvaihtoon ja näyttelyitä järjestettiin mm. Moskovassa, Saksassa ja Virossa. Olli toimi usein näyttelyiden kuraattorina ja vastasi näyttelyjärjestelyistä. Esiintymistaitoisena hänellä oli kunnia myös avata näyttelyt. Tämä kaikki oli luontevaa jatkoa aikaisemmalle ripustustoiminnalle.

Pitkän puheenjohtajakauden jälkeen Heino alkoi saada kylkiseen seuran vetämisestä ja hakeutui pois sen piiristä. Mutta minkäs koira karvoilleen voi! Ei mennyt kauaakaan kun Olli löysi itsensä järjestämästä kollegojen yksityisnäyttelyitä Galleria Uusikuvaan, Kotkan uuteen hienoon kunnalliseen taidegalleriaan, jota nyt ollaan

Eeva Lehmussaari, *Suuri asetelma*, 1992, öljy kankaalle.

Se auttoi töiden hankalassa jäljittämistyössä. Ollin oli myös kohtalaisen helppo koota taiteilijoiden keskeiset elämänvaiheet näyttelyluetteloon, koska poismenneet taiteilijat olivat olleet joko hänen tai isän tai molempien henkilökohtaisia ystäviä.

Aluetaidemuseo on Kotkan lisäksi hyötynyt paljon tästä Olavi Heimon arvokkaasta työstä. Olemme käyneet dokumentoimassa mm. Päiviö Pyöttiälän (2009), Pirkko Valon (2010) ja Eeva Lehmussaaren (2011) muistonäyttelyt ja haastatelleet samalla taiteilijoiden omaisia. Pirkko Valosta, jonka töitä Olavi oli käynyt pelastamassa tämän palaneen talon raunioista, oli Leena Rädyn kirjoitus Kaakkuri 2011-lehdessä. Moni Olavin taiteilijaystäväistä ansaitsi tutkimuksellisen näyttelyn myös aluetaidemuseoon. Ensimmäisenä mieleen tulevat hieno itseoppinut surrealisti Päiviö Pyöttiälä ja elämäkertansa symbolistisiin kuviinsa tallentanut akvarellisti Pirkko Valo. Mutta myös monet muut.

Olavi Heimon epäitsekäs, näkemyksellinen ja ammatillainen vapaaehtoistyö kotkalaisen taiteen esilletuomiseksi on vähintäänkin kunniainnoinen paikka. Onneksi siitä on jäänyt jäljelle lehtikirjoitusten lisäksi kuvadokumentointeja, nauhoitettuja haastatteluja, näyttelyluetteloita, tietoja ja lähdemateriaalia sekä ennen kaikkea kunnioitusta ja muistamista monen taiteilijan arvokasta elämäntyötä kohtaan.

Marjatta Räsänen

MUISTONÄYTTELYITÄ JA RETROSPEKTIIVISIA NÄYTTELYITÄ (OLLIN JÄRJESTÄMIÄ):

LAURA AUTIO,
PÄÄKIRJASTO, 2000–L.

OLAVI HUTTUNEN,
PÄÄKIRJASTO 2000–L.

EINO KUKKONEN,
PÄÄKIRJASTO, 2005

FEODOR POROKARA,
PÄÄKIRJASTO, 2006

JAAKKO MANNINEN,
PÄÄKIRJASTO, 2008

PÄIVIÖ PYÖTTIÄLÄ,
PÄÄKIRJASTO, 2009

PIRKKO VALO,
GALLERIA UUSIKUVA, 2010

Eeva Lehmussaari,
PÄÄKIRJASTO, 2011

KESÄNÄYTTELYITÄ GALLERIA UUSIKUVAAN (YHDESSÄ MARIANNE SILTALAN KANSSA) 1990–LUVUN LOPPU-PUOLELLA:

ASETELMA KAUTTA AIKOJEN
MUOTOKUVIA KAUTTA AIKOJEN
ALASTON

MERIMAALAUKSIA

KOTKAN TAIDEKOKOELMISTA

KOTIEN TAIDETTA, KONSERTTITALO

lakkauttamassa. Taiteilijoille galleriasta tuli vähitellen kuin koti ja turvasatama.

Sitten tuli tauko. Olli muutti muutamaksi vuodeksi Tampereelle, josta kuitenkin palasi 1990-luvun puolivälissä takaisin tuttuihin ympyröihin kotikaupunkiin. Paluun jälkeen hän alkoi 1990-luvun loppupuolella tehdä kuvataidesihteri **Marianne Siltalan** kanssa eri teemoihin keskittyviä kesänäyttelyitä Galleria Uusikuvaan. Näitä oli mm. *Asetelma kautta aikojen*, *Muotokuva kautta aikojen*, *Alaston* ja *Merimaalauksia*. Alue-

taidemuseo kävi dokumentoimassa joitakin näistä näyttelyistä, ainakin Asetelman ja Muotokuvan.

2000-luvulla Olli ryhtyi kokoamaan kotkalaisten taiteilijakollegoidensa retrospektiivisiä näyttelyitä jo heidän elinaikanaan ja niiden luontevaksi jatkoksi muistonäyttelyitä, kun heitä alkoi yksi toisensa jälkeen nukkua pois. Oli luonnollista kunnioittaa heidän elämäntyötään järjestämällä muistonäyttelyitä. Kun Olli tunsi omaiset, oli hänen helpo saada heiltä tietoja teosten olinpaikoista.

Pauli Paukkonen, *Kymijoenla*, 1976, öljy pähville.

Jaakko Manninen, *Sisäkuva*, 1960-luku, öljy kankaalle.

Pablo Picassosta Sam Vanniin

**Pertti Ala-Outinen
taidekerääjänä**

Picasso, La Celestine

Porissa elämäntyönsä tehnyt taiteen moniottelija **Pertti Ala-Outinen** on kerännyt elämänsä aikana laajan kansainvälisen ja suomalaisen taiteen kokoelman. Hän toimi Porin taidekoulun rehtorina ja opettajana, minkä lisäksi hän on myös taiteilija, kulttuurivaikuttaja, kirjoittaja ja kriitikko, syvällisesti taiteesta kiinnostunut henkilö.

Säkkijärvellä v. 1932 syntynyt Ala-Outinen lahjoitti laajan kokoelmansa kahteen museoon, toisen Etelä-Karjalan taidemuseoon ja toisen Emil Cedercreutzin museoon. Etelä-Karjalan taidemuseoon hän lahjoitti v. 1994 kokoelman, joka sisälsi pääsääntöisesti 1960-1970-lukujen grafiikkaa (193 lehteä). Myöhemmin hän täydensi lahjoituskokoelmaa mm. mitaleilla, muutamilla maalauksilla sekä taideteoksilla.

Lappeenrantaan saadussa kokoelmassa on useita kansainvälisesti kuuluisia taiteilijanimiä ja Suomen taidegrafiikan nimekkäitä edustajia. Monilla kotimaisilla tekijöillä on juuria Karjalaan, joten niiden mukaan tulo on ymmärrettävää.

Kokoelmassa on mm. 1800-luvun japanilaisia ja tiibetiläisiä puupiirroksia, **Pablo Picasson** grafiikanvedoksia ja keraamiikkalautanen sekä virolaista grafiikkaa. Suomalaisia nimiä edustavat mm. **Vilho Askola, Simo Hannula, Raimo Kanerva, Pentti Lumikangas, Pentti Kaskipuro, Erkki Tantturi ja Tuulikki Pietilä.**

Emil Cedercreutzin museossa Satakunnassa Pertti Ala-Outisen lahjoituskokoelmassa on useita Porin taidekoulussa opiskelleiden taiteilijoiden töitä, minkä lisäksi siinä on joitakin Ala-Outisen omia ja hänen virolaiskollegoidensa teoksia. Heistä monet ovat vaikuttaneet Satakunnan alueella. Mukana on mm. **Aarre Elo-maa, Pekka Solin ja Arja Korja.**

Pertti Ala-Outisen keräämästä taidetietokokoelmasta tehdään yhteistyönäytely, joka koostuu molemmissa museoissa olevista taideteoksista. Kerääjän profiiliin ja prioriteettien taakse kurkistetaan tällä yhteisellä kokoelmanäyttelyllä vuonna 2013.

Leena Rätty

Nikolai Lehto, Enkeleitä onko heitä

Aune ja Seppo Hikipään kokoelma

**esillä Etelä-Karjalan
taidemuseossa 5.2.2012 saakka**

Reetta Ahonen, Seuraava pöytä, 2010

Sarianna Metsähuone, Tango, 2000, valokuva

Yhteinen harrastus alkoi elää 1980-luvulla kukoistustaan lappeenrantalaisien virkamiesten kodissa. Kaupungin henkilöstöpäällikkö **Seppo Hikipäällä** muodostui selkeä näkemys siitä, että kotiin hankittaisiin nykytaiteen teoksia, mm. **Rafael Wardia ja Ulla Rantasta.** Maakuntakirjaston johtaja ja kulttuuripersoonana **Aune Hikipää** oli varsinainen teosten valitsija. Ensimmäinen yhteinen hankinta oli **Inari Krohnin Talvipuutarha** vuonna 1980. Hikipäät seurasivat aktiivisesti taiteen tapahtumia ja näyttelyitä.

Taidemaalari **Eeva Vesterinen**, Aunen läheinen ystävä, tutustutti hänet uusiin taiteilijoihin ja teoksiin. Kokoelman avaintekoksena voi pitää juuri tilaustyötä Eeva Vesteriseltä, **Aamun usvaan**, vuodelta 1998. Seppo Hikipää kuoli kolme päivää ennen kuin avioparin piti mennä katsomaan

valmiiksi tullutta maalausta.

Aune jatkaa edelleen taiteen keräämistä. Kun hän hankki huoneiston Pariisista Vincennes'in kaupunginosasta, siitä tuli pian vieraillevien taiteilijoiden tukikohta. Mm. **Irmeli Tarmo, Sinikka Tuominen ja Risto Toivanen** ovat sieltä käsin tutustuneet Pariisin taideantiin.

Hikipään kokoelma sisältää pääsääntöisesti alueemme nykytaiteilijoiden teoksia, jonkin verran virolaista grafiikkaa. Teoksia on kaikkiaan kokoelmassa hieman yli sata, pääasiassa maalauksia ja grafiikkaa, mutta myös nykyvalokuvaa, piirroksia, mitaleita.

Taidemuseossa on esillä 2/3 teoksista. Tämä on ensimmäinen näyttely Etelä-Karjalan taidemuseon sarjassa, joka esittelee yksittäisiä, paikallisia kerääjiä.

Leena Rätty

Informalismia ja tarkkaa piirtämistä

Vieno Elomaa, Viileä sini 1970

Pohjoiskymenlaaksossa esittävällä taiteella on ollut vankka sija koko 1900-luvun ajan. **Tapani Lemminkäisen** opit piirtämisestä ja kynällä dokumentoinnista elivät aikaistaitelijoiden tuotannossa eri variaatioin aina **Onni Mansneruksen**, **Irmeli Tarmon** ja **Esko Tirrosen** fotorealistisiin kausiin saakka. Informalismi teki katkoksen realismiin, sillä Suomen taideakatemiasta valmistunut Esko Tirronen palasi kotiseudulle saavutettuaan mainetta juuri informalismin saralla. Samalla hänen mukanaan tuli silloinen puoliso taiteilija **Ulla Rantanen**. Molemmat opettivat paikallisia harrastajia ja tulevia ammattilaisiakin. Tästä syystä kokoelmien 1960- ja 70-luvut ovat taidehistoriallisesti merkittävimmät.

Määrällisesti eniten kokoelmassa on Tapani Lemminkäisen ja **Tuomas von Boehmin** piirustuksia (Lemminkäisen 94 ja von Boehmin 61 kpl). Lemminkäinen toimi Kouvolan seudulla pitkään ja dokumentoi piirtämällä vanhojen kuntien alueilla. Von Boehmin piirustukset ovat osa luonnoskokoelmaa, jonka taidemuseo sai lahjoituksena. Varsinaisista keräilykohteista Esko Tirrosen teoksia on 45 ja Ulla Rantasen teoksia 42. Seuraavaksi eniten kokoelmaan kuuluu **Veikko Viono-** **jan**, **Eero Eirton** ja **Vieno Elomaa** teoksia. Kokoelmaan kuuluu eniten maalauksia, noin 1000 kappaletta. Seuraavaksi eniten on grafiikkaa ja piirustuksia. Eri tekniikoita on kokoelmaan luetteloitu 16. Uuden taiteen lajeja on toistaiseksi vähän.

Kokoelman vanhimmat teokset

Kouvolan taidemuseon kokoelmien vanhin teos on **Emmi Selin**in piirustus *Naisen muotokuva*. Ennen 1900-lukua valmistuneita teoksia kokoelmaan kuuluu vain viisi kappaletta ja ne kaikki ovat Emmi Selinin hiilipiirustuksia Kuusankosken kokoelmasta. Seuraavan vuosikymmenen aikana valmistuneita teoksia on myös viisi kappaletta, joista **Elias Muukan Väinämöisen laulu** on merkittävin. 1910-luvulta kokoelmaan kuuluu vain kolme teosta **Carl Wreden** veistos mukaan lukien. Seuraavan vuosikymmenen aikana tehtyjä teoksia oli Kuusankosken, Kouvolan, Anjalankosken ja Elimäen kokoelmissa yhteensä 16 kappaletta, joista kolme oli veistoksia. Merkittävimmät hankinnat olivat

Emmi Selin, *Naisen muotokuva*, 1895. Kuusankosken kokoelma vuodelta 1895

Wäinö Aaltosen veistos *Pikku kahlaaja* ja **Kalle Halosen**, **Väinö Hämäläisen** ja **Griгор Auerin** maalaukset.

1930-luvun teoksiin kuului 22 maalausta, veistosta ja grafiikkaa, mutta ei yhtään piirustusta. Nämä teokset kuuluvat Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan ja Kuusankosken kokoelmiin. Kouvolan taidemuseon kokoelman **Hugo Backmansson** on vuodelta 1930. Elimäen ja Kuusankosken kokoelmiin kuuluu peräti 10 **Aarne Arin** maalausta ja grafiikkaa tältä vuosikymmeneltä. Aarne Arin maalaukset kuuluvat myös ympäristöä dokumentoiviin teoksiin. Jaalan kunnan taidekokoelma alkoi puolestaan karttua 1940-luvun teoksilla, joista Tapani

Kouvolan taidemuseo Poikilon kokoelman profiili

Poikilon kokoelmat täydentyivät kuntaliitoksessa vuonna 2009. Kokoelmiin liitettiin Anjalankosken, Elimäen, Jaalan, Kuusankosken ja Valkealan kokoelmat sekä entisten kuntayhtymien taide. Vuonna 2011 saatiin kokoelman inventointi päätökseen. Samalla hahmottui kuva pohjoiskymenlaaksolaisen taiteen ja keräilyn historiasta.

Lemminkäisen piirustuksia on suurin osa. **Veikko Kiljusen** 1940-luvun tuotantoa kuuluu Kouvolan kokoelmiin samoin **Kalle Halosen** hieno *Kylämaisema*. Myös Veikko Vionojan tuotantoa on runsaasti kyseiseltä vuosikymmeneltä. Yhteensä 1940-luvun teoksia kokoelmassa on 83 kappaletta.

Hän opiskeli vielä tuolloin Suomen taideakatemian koulussa, mistä valmistui seuraavana vuonna. Vuosikymmenen mielenkiintoiset muotokuvat löytyvät Raution lisäksi **Tuomas Mäntyselältä** ja **Eero Nelimarkalta**.

Informalismin aarteita

Kapinallisen 1960-luvun tuotantoa kokoelmaan kuuluu edellisvuosikymmeneen verrattuna kaksinkertainen määrä, 232 kappaletta. Kouvolan ja Kuusankosken alueilla oli syntynyt uusi ammattitaiteilijoiden sukupolvi, joka oli myös läheisissä tekemisissä maan muiden aikaistaitelijoiden, kuten Maaliskuulaisten kanssa. Esko Tirronen ja Ulla Rantanen asuivat alueella ja opettivat tuhansia. Erityisesti Kuusankosken ja Kouvolan kokoelmien painopisteen ja arvokaimman osan muodostaa juuri tämän vuosikymmenen informalistisen taiteen ja siihen läheisesti liittyvien taiteilijoiden teokset. **Sam Vannin Vapahtaja Golgatalle menossa** ja teoksia mm. Ulla Rantaselta, Esko Tirroselta, **Jaakko Sieväseltä** ja **Harry Kivijärveltä**.

Sam Vanni, *Vapahtaja Golgatalle menossa* 1969

1950-luvun teoksia kuuluu kaikkiin entisten kuntien kokoelmiin yhteensä 101 kappaletta. Joukossa on edelleen Tapani Lemminkäisen ja Veikko Kiljusen teoksia mutta uutena nyt myös Kouvolaan muuttaneen Onni Mansneruksen fotorealistisia maalauksia ja grafiikkaa. **Väinö Raution Omakuva** ja Veikko Vionojan *Piha* näyttävät synkkinä ajankuvina. **Unto Pusan Lunta aidalla**, **Olli Reimanin Seinämaalaus** ja **Eva Cederströmin Aamu** heijastavat samoja tunteja. **Rafael Wardin Keltainen kangas** vuodelta 1957 ennakoio tulevaa informalistista mullistusta. 1950-luvun teoksista merkittävimmät kuuluvat Kuusankosken kokoelmaan ja siellä olikin merkittävää taiteellista liikehdintää vuosikymmenen loppupuoliskolla kun elettiin aikaa juuri ennen Kuusankosken taideseuran syntymistä. Vuonna 1958 Esko Tirronen maalasi Kymintehtaan Koulun ruokalan seinälle valtavan kokoisen teoksen *Kesän leikit*.

Väinö Rautio, *Omakuva* 1953, Kymen läänin taidesätiön kokoelma

Laila Pullisen veistos *Askel* ja **Alpo Jaakolan** maalaukset lukeutuvat yhtäläillä sävähdyttävimpiin teoksiin. Merkittävä teos on myös Valkealan kokoelmaan kuuluva Veikko Vionojan teos *Kesäaamu ikkunassa*, joka oli esillä Saõ Paulon biennaaleissa.

Veikko Vionoja, *Kesäaamu ikkunassa* 1969

Realismin vaalijat

Seuraavien vuosikymmenten teokset ker-
tovat taiteen hankkimisen kasvaneesta tar-
peesta. 1970-luvun teoksia kokoelmaan
kuuluu 364 kappaletta, joista valtaosa on
maalauksia, mutta myös grafiikkaa, piirus-
tuksia, veistoksia ja valokuvia. Ulla Ranta-
sen ja Esko Tirrosen teoksia on useita, sa-
moin Vieno Elomaan, **Sinikka Hautamäen**,
Sinikka Kurkisen, Eero Eirton, Irmeli Tar-
mon, **Leena Puolatie** ja **Arja Vajjan** maa-
lauksia. Lisäksi kokoelmaan kuuluu hyvää
grafiikkaa mm. Sam Vannilta, **Ernst Met-
her-Borgströmitä**, **Esa Riipalta** ja **Kim-
mo Kaivannolta**. Kouvolan alueella tehtiin
70-luvulla melko paljon esittävää taidetta
osittain Esko Tirrosen johdolla. Tirrosen tyli
oli 1970-luvulla pop-taiteen ja fotorealismien
välimaastossa; anonyymejä mutta aistikkai-
ta ihmisvartalolta. Irmeli Tarmon fotorealis-
mi eli kultakautaan rantarata- ja laituriaihei-
sissä maisemissa. Ulla Rantasen teoksista
Onnettomuusraportti viestii ajan liikenne-
kuolemien valtavasta noususta ja siihen liit-
tyvästä tunnepitoisesta valistuksesta. Myös
Onni Mansnerus maalasi fotorealistisia still
life –kuvia. Kokoelman teokset muodosta-
vat mielenkiintoisen näkökulman ajan po-
liittiseen ja realistiseen ilmapiiriin – sen mai-
semiin, esineisiin ja ihmisiin.

Olli Reimanin Seinämaalausluonnos on vuodelta 1954

Vauras vuosikymmen

Kahdeksankymmentäluvun teoksia koko-
elmaan kuuluu jo miltei 500. Teokset ovat
osittain paikkakunnan taiteilijoilta hankittu-
ja, mutta yhä useammin on selvästi pyritty
keräämään valtakunnallisesti kiinnostavien
taiteilijoiden teoksia. Hankittiin myös taide-
teollisuuteen lukeutuvia esineitä. Erityisesti
hankinnoissa korostuvat vanhan Kouvolan
aikana hankitut 1980-luvun teokset. Kou-
volan kaupungilla taideostotoimikunta an-
toi ammatillisneuvontaa taiteen hankkimis-
essa. Tuolloin kokoelmiin hankittiin useita
kunnianhimoisia teoksia kuten Ulla Ranta-
sen *Museoesine (Madonna)*, **Nina TERNON**
Kylpijä, **Juhana Blomstedtin** suuret maala-
ukset sarjasta *Luola*, **Sinikka Kurkisen** *Soi-
va hiljaisuus* ja *Syvä aalto*, **Kristian Krokfor-
sin** *Kartta I ja II*, **Radoslaw Grytan** *Ruusu*,
Mauri Favènin *Viorosi*, **Göran Augustsonin**
Patsas erämaassa ja Esko Tirrosen suu-
ria maalauksia. Kokoelmiin hankittiin myös
paljon tasokkaiden graafikoiden vedoksia.

Kuusankosken kaupunki tilasi Ulla Ranta-
selta Kuusankoskitaloon suuren seinämaa-
lauksen *Kallio*, *Saari* ja *vuori*.

Taidehankintojen hiipuminen

Laman aika, 1990-luku näyttäytyy edel-
lisvuosikymmentä niukempana teosten
määrällä mitattuna. Suurin osa teoksista
on grafiikkaa, etenkin vuoden 1992 teok-
set. Kouvolan taidemuseon kokoelmaa
kartutettiin grafiikan salkuilla, mistä syys-
tä grafiikan määrä kasvoi huomattavas-
ti 1990-luvulla. Useita grafiikanlehtiä on
mm. kuuluisilta graafikoilta kuten **Kuut-
ti Lavonen**, **Juho Karjalainen**, **Kirsi Neu-
vonen**, **Reino Hietanen** ja **Tuula Lehti-
nen**. Anjalankosken ja Jaalan kokoelmia
kartutettiin erityisen niukasti. Anjalankos-
ken kokoelmaan kuuluvista 1990-luvun
11 teoksesta suurin osa on ystävyyskau-
punkitoiminnan mukana tulleita, loput ovat
pääsääntöisesti paikallisten harrastajien

teoksia. Jaalan kokoelmaan kuuluu vain
yksi 1990-luvun teos.

Määrärahojen niukkeneminen ja kunti-
en toiminnalliset muutokset näkyvät vuosi-
tuhannen vaihteen hankinnoissa. 2000-lu-
vun ensimmäisen vuosikymmenen aikana
kokoelmat kasvoivat vain 163 teoksel-
la. Kouvolan taidemuseoon hankittiin tai-
detta ammattitaiteilijoilta, mutta muiden
kuntien kokoelmat kasvoivat pääsääntöi-
sesti harrastajataiteilijoiden teoksilla muu-
tamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Jaa-
lan kokoelmaan kuuluu **Marjo Lahtisen**
hieno *Naisen torso* vuodelta 2004. Val-
kealan kokoelma karttui lähinnä Kustaan
gallerian vuokrasta, jotka taiteilijat maksoi-
vat teoksina. Kouvolan taidemuseon teok-
set olivat taas pääosin maalauksia pitkän
grafiikkajakson jälkeen. Valtakunnallinen
taidemuseoiden erikoistuminen näkyy Kou-
volan taidemuseon 2000-luvun kokoelmas-
sa hieman lisääntyneenä kaakkoissuoma-
laisen taiteen hankkimisena. Kokoelmaan
kuuluu teoksia esimerkiksi **Juha Metsolta**,

Tiina Kiviseltä, **Katja Tukiaiselta**, **Mik-
ko Sakalalta**, **Harri Leppäseltä** ja **Juho**
Karjalaiselta. Vuosikymmenen loppu-
puolella nousee uusi taiteilijasukupolvi
kokoelmien taiteilijoihin. Nuorten poh-
joiskymenlaaksolaisten taiteilijoiden
teoksia on koottu systemaattisesti. Tai-
teilijoista korostuvat **Ulla Sinkkonen**,
Ville Viinikainen, **Sanna Ukkola** ja **Heidi**
Lipiäinen. Vanhemmasta sukupolvesta
erityisesti Ulla Rantasen, Esko Tirrosen,
Irmeli Tarmon, Leena Puolatie ja Arja
Vajjan 2000-luvun teoksia on hankittu.
Kokoelman profiilissa korostuu ammat-
tilaisuus aikaisempaa selvemmin. Uute-
na 2000-luvulla ovat kiinalaisen nykytai-
teen teokset, joita hankittiin Kouvolan
taidemuseon neljästä kiinalaisen nyky-
taiteen näyttelystä. **Pekka Nissisen** *Poi-
kilo*-kokoelma kuuluu 2000-luvun kes-
keisiin lahjoituksiin.

Kuntien yhdistymisen myötä Kouvolan
taidemuseon kokoelma näyttää pohjoisky-
menlaaksolaisen taiteen entistä vahvem-
min. Alueen taidehistorialliset merkipaalu-
asettuvat 1960- ja 1970-luvuille. Toisaalta
taidemuseon valmistuminen vuonna 1987
muuttaa kokonaisuutta selvästi siten, että
hankinnoissa keskityttiin valtakunnallisesti
merkittäviin taiteilijoihin. Onneksi paikallis-
ten taiteilijoiden teoshankintoja ei jäädytetty
kokonaan. Muiden kuntien taidehankinnat
muuttuivat satunnaisemmiksi, vain Kouvo-
laan hankittiin taidetta systemaattisesti erik-
seen määritetyin hankintavaroin.

Kokoelmien tarkastelu vahvistaa Kou-
volan taidemuseon hankintapolitiikan linja-
uksia. Jatkossa Kouvolan taidemuseon ko-
koelmaa kartutetaan kaakkoissuomalaisten
ja Kouvolasta kotoisin olevien menestynei-
den taiteilijoiden teoksilla ja informalistisella
taiteella. Erityisesti kerätään Maaliskuula-
isten ryhmään kuuluneiden taiteilijoi-
den teoksia. Kouvolan taide-
museon kansainvälisen taiteen
kokoelma kasvaa näyttelytoimin-
nan myötä. Näillä hankintakritee-
reillä kunnioitetaan aikaisempien
kokoelmien hankintalinjauksia ja
kirjoitetaan kymenlaaksolaista
taidehistoriaa.

Johanna Vuolasto

Irmeli Tarmo,
Rantarata Parikkalassa, 1974

Esko Tirronen, *Attila*, 1961

Tiina Kivinen, *Tutkimusmatkailija*, 2004.

Sanna Ukkola, *Positiivisia satonäkymiä*, 2010

Kokoelmatyö on arkipäiväistä, mutta joskus vain kiilakehykset jäävät jäljelle

Taidemuseot kartuttavat kokoelmiaan. Ne tekevät mahdolliseksi kulttuuriperinnön siirtymisen myös tuleville sukupolville. Mitä on kaikki se vaiva ja työ, johon museoihmiset uhraavat aikaansa? Esimerkkinä Imatran taidemuseossa tehtävä kokoelmatyö.

Luetteloidaan ja valokuvataan

Kokoelmaan liitettävä taideteos luetteloidaan sähköiseen luettelointiohjelmaan sekä vanhempaan, mutta yhä käyttökelpoiseen paperiseen kortistoon. Luettelointitiedoissa mainitaan tieto ainakin tekijästä, teoksen nimestä, ajoituksesta, tekniikasta, koosta, merkinnöistä ja hankintatiedoista. Jokaiselle teokselle annetaan inventointinumero, joka merkitään sekä teokseen että luettelointitietoihin.

Kokoelmateoksiin liittyvä muu tieto tai aineisto, esim. sijainti-, lainaus-, alkupe-
rä-, inventointi-, vakuutus- ja konservointitiedot, taidehistoriallisen tutkimuksen tuloksena syntynyt tieto ja kirjallisuudessa olevat maininnat, tallennetaan luettelointiohjelmaan ja kortistoon.

Kokoelmaan liitetyt teokset valokuvataan. Teoskuvat luetteloidaan ja niitä säilytetään valokuva-arkistossa. Digitaalinen kuva liitetään sähköiseen Musketi-luettelointijärjestelmään ja paperikuva kortistoon.

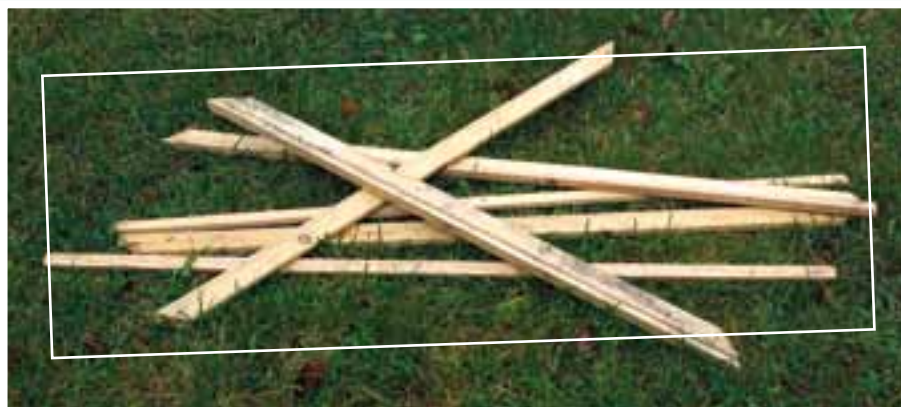
Museo noudattaa periaatetta, jonka mukaan kokoelmaan liitetty teos on liitetty siihen pysyvästi. Mikäli teos kuitenkin on välttämätöntä poistaa kokoelmasta, esim. tuhoutumisen, katoamisen tai vaurioitumisen vuoksi, tekee taidemuseon johtaja päätöksen.

Vuosittain kokoelmaan liitetään runsaat 10 teosta. Lahjoituksina tulee vuosittain keskimäärin alle 5 teosta. Taideostoihin käytetään vuosittain noin 10.000 euroa.

Säilytetään ja pidetään kunnossa

Lähes kaikkia kokoelmaan kuuluvia yli 60 vuoden ikäisiä teoksia säilytetään Imatran taidemuseon näyttely- ja varastotiloissa. Varastossa olevia teoksia säilytetään verkoseinissä, kirjahyllyn kaltaisissa säilytyshyllyissä ja metallisissa piirustuslaatikostoissa. Kokoelmaan liitetyt paperiteokset kehystetään hapottomiin pahveihin.

Museon tiloissa on ilmastointi, joka tekee mahdolliseksi suositusten mukaisen ilman lämpötilan ja kosteuden. Vakaana

Varas toimi suuren maailman malliin. Vain kangas kelpasi. Kehykset oli piilotettu lumikinokseen. Tutkintailmoitus tehtiin poliisille 2009, mutta mitään ei ole selvinnyt.

pysyvä ilmastointi estää materiaalien elämisen, kutistumisen kosteuden laskiessa ja laajenemisen sen kasvaessa.

Kokoelmaan kuuluvien teosten kuntoa tarkkaillaan säännöllisesti. Konservointipalvelut ostetaan museon ulkopuolelta ammattitaitoisilta toimijoilta. Vuosittain konservoidaan noin kaksi teosta.

Kokoelma pyritään inventoimaan kym-

menen vuoden välein. Riskialttiita teoksia tarkistetaan useammin.

Pidetään esillä ja lainataan

Taidemuseon kokoelma koostuu Imatran kaupungin ja Imatran taideyhdistyksen omistamista teoksista, joita on yli 1500 kpl. Kokoelman painopiste on kotimaisessa

1900-luvun taiteessa. Imatran kaupungin kokoelmaan sisältyvät insinööri Jalo Sihtolan liittyvä Sihtolan Imatra-kokoelma ja taidemaalari Sinikka Kurkisen kokoelma.

Ester ja Jalo Sihtolan taidesäätiön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti taidemuseo pitää jatkuvasti esillä säätiön lahjoittamia teoksia. Sinikka Kurkisen kokoelman teoksia pidetään niin ikään jatkuvasti esillä taidemuseon tiloissa.

Kokoelmateoksia on esillä niille varussa osassa taidemuseon näyttelytilassa. Valikoimaa vaihdetaan säännöllisesti. Laajempi kokonaisuus on esillä kesäisin ja vuodenvaihteen tienoilla.

Teoksia on yleisön saatavilla myös digitaalisessa muodossa. Kokoelmateosten kuvia on selattavissa tietokoneen avulla museon tiloissa.

Kokoelmaan kuuluvia teoksia sijoitetaan taidemuseon ulkopuolelle Imatran kaupungin omistamiin kiinteistöihin. Päätöksiä tehtäessä on harkittava sijoittamiseen liittyvät riskit, jotka aiheutuvat mm. teosten mahdollisesta vaurioitumisesta tai katoamisesta.

Museon ulkopuolelle ei pääsääntöisesti sijoiteta teoksia, joiden taidehistoriallinen tai taloudellinen arvo on huomattava, jotka ovat alttiita vaurioitumiselle tai jotka ovat tarpeellisia museon omassa näyttelytoiminnassa. Runsaan kymmenen viime vuoden aikana on vajaa kymmenen museon ulkopuolelle sijoitettua teosta kadonnut, varastettu, tuhoutunut tulipalossa tai vaurioitunut piittaamattomuuden tai ilkeiden takia.

Taidemuseon johtaja tekee päätökset sijoittamisista. Päätökset ja sopimukset tehdään kirjallisina.

Kokoelmateoksia lainataan jatkuvasti myös muiden taidemuseoihin näyttelyihin. Imatran osalta on kyse noin 10 teoksesta vuosittain. Vuonna 2011 lainoja oli tavallista enemmän. Teoksia oli esillä Espoon modernin taiteen museon, Kouvolan Poikilon sekä Etelä-Karjalan, Mikkelin, Tampereen ja Turun taidemuseon näyttelyissä.

Eero Laajo

Repin ja Saimaa

- draamaa ja mielikuvia

Kuusi vuotta sitten kolkutin Lappeenrannan Linnoituksessa Etelä-Karjalan taide-museon ovelle. Ovi avattiin ja pääsin työoppijaksi. Seuraavien kuukausien aikana sain opetella kantapään kautta, miten taidenäyttelyyn valmistetaan lapsille draamakierros. Tein löytöretken tai oikeammin 41 retkeä, joiden seurauksena Ilja Repinin taide ja elämänvaiheet tulivat tutuiksi niin minulle kuin lapsiryhmille.

Miten Lappeenranta ja sen Mikon-saari liittyvät Eero Järnefeltin Koti-matkalla -teokseen?

Syksyllä 2011 heti koulujen alet-tua olin taas taidemuseolla. Tällä kertaa oppitunnin pituinen kierros perustui niihin mielikuviin, joi-ta yhdessä klarinetisti-ystävänä kanssa halusimme välittää runojen ja musiikin avulla koululuokille esillä olevista teoksista. Teim-me sen 15 kertaa ja palolla *Taiteen Vuoksi* – *Saimaa kuvataiteessa* -näyttelyssä.

Roolihahmot

Koska vastasin myös käsikirjoituksesta, jouduin asiantietojen hallinnan lisäksi pohti-maan itseäni esitysrooleissa. Esitystapa sai pohjautua vahvuuksilleni kuitenkin niin, että olisin instrumentti enkä sävellys. Valittujen näkökulmien tuli aidosti kiinnostaa kohde-ryhmää. Tavoitteeni oli päästä lasten kans-sa vuorovaikutukseen yhdessä tekemällä. Visuaalisen ilmeen tuli tukea kokonaisuut-

ta ja roolihahmon valinta oli siksi tärkeä.

Repin-näyttelyyn valitsin hahmokse-ni lotjanvetäjä Kaninin. Hän oli etummai-sin miehistä Iljan tunnetuimmassa taulussa *Volgan lautturit*. Rooliasun lainasinkin suo-raan taulusta. Olin hieman nuhruinen mutta sympaattinen viraltapantu pappi, joka osa-si myös laulaa. Olallani roikkui säkkikankai-nen laukku, jonka sisällöllä oli tärkeä rooli kierroksen edetessä.

Saimaalle sovitimme roolihenkilöt näyt-telyn teemaan. Minusta tuli höyrylaiva Sai-maan kapteeni ja ystävästani perämies, joka klarinetillaan maalasi ryhmämme taka-na sovittua musiikkimaisemaa ja loi äänite-hosteita. Jaloissa meillä oli farkut pehmen-tämässä pönötystä, kapteenilla pikkutakki ja valkoinen paita, perämiehellä raidallinen t-paita. Ja päässämme tietysti arvomu-kaiset koppalakit.

Opastusten aikana heittäydyin myös

Saimaalla liekeissä runettivaarit Timo Mattila (vas) ja Matti Kareinen

Lautturi Kaninin olkalaukku oikopolkuna Ilja Repinin elämään

sivurooleihin. Repin-näyttelyssä olin Il-jan lisäksi myös Jeesus, säveltäjä Rims-ki-Korsakov, pelimanni ja kaksintaistelija, Saimaalla taas välillä nälkäinen Tarzan, Si-belius, rakastunut sika, talvisodan taisteli-ja, mittarimato ja jättiläissampi.

Sisältö ratkaisee

Miten sain lapsiryhmät innostumaan? Avainsanat olivat tarinat ja yhdessä teke-minen. Kiinnostusta herättivät lapsuuteen liittyvät tapahtumat ja salaisuudet, mieliku-vitusmaailma ja yllätykset. Poikia kosketti-vat fyysisuus ja taistelut, tyttöjä kauneus ja puvut. Kokemukset monen aistin kautta li-säsivät vielä viestien perillemenoja.

Molemmissa näyttelyissä oli useita näyttelyhuoneita. Valitsin kustakin ensin teokset, joihin sukellettaisiin syvemmälle.

Sitten tein valituista teoksista huoneiden pohjapiirroksiin reittikartan, johon ideoin anekdootit, laulut, runot ja vuorovaikut-teet. Repin -näyttelyssä sananmukaises-ti vedin perässäni köydellä opastettavia. Välillä olimme silmät suljettuina vain kuulo-tai tuntoaistin varassa keskellä syysmyrskyä, välillä tanssimassa polkkaa. Saimaalla valssi korvasi polkan, kun Nestori Miikku-lainen alkoi tanssia Juha Vainion tahdissa.

Saimaalla valintani painottui töihin, joi-den tekijöillä tai aiheilla oli laajemminkin kulttuurihistoriallisia yhteyksiä Lappeenran-taan. Vahvimmin oli esillä Eero Järnefelt. Oli eduksi, jos teoksen aihe oli yhdistettävissä jo tuttuun runoon tai laulunpätkään. Alku-vuodesta olimme klarinetistiystävänä kans-sa tehneet sanataidevierailuja alakouluille lastenkulttuurikeskus Metkun lähettiläinä. Osa ohjelmistostamme, esim. kala-aihei-set runot, sopi hyvin myös Saimaalle, mikä nopeutti harjoitteluvaihetta.

Oppi

Opin aikoinaan Tampereella Sara Hildénin taidemuseon henkilökunnalta, että kaikki taidenäyttelyt ovat lastennäyttelyjä. On vain löydettävä oikea näkökulma ja jo suunnit-teluvaiheessa huomioitava, että provosoi-vat osiot sijoitetaan niin, että ne on tarvit-taessa helppo ohittaa.

Mitä muuta olen oppinut matkan varrel-la? Jos pelkkä tietokasa pudotetaan lasten päälle, vesittyy tavoite tarjota elämyksellisiä kokemuksia taiteesta tai taidehistoriasta.

Luokanopettajan oma kiinnostus heijastuu aina oppilaisiin. Vakiintuneet ryhmät kokei-levatkin helpolla vetäjän rajoja. Liika jousto ja sivuraiteet voivat pilata kierroksen. Vaa-rana kun on, että punainen lanka hukkuu. Koululaisryhmät vaativat enemmän aukto-riteettia kuin yksittäisopastukset.

Repin-opastuksia valmistelin puoli vuotta, idea runoklarinetti eli runettiopas-tuksiin Saimaalle tuli vasta näyttelyn ava-jaisissa. Taidan olla oppinut jotain eli työ tekijäänsä neuvoo. Yhteistä niin Saimaan myrskyissä kuin venäläisen mestarin jalan-ja pensselinjäljillä oli keino hallita ryhmäs-sä alkava levottomuus. Varasta idea puu-tarhureilta. Istuta!

Timo Mattila

Lappeenrantalainen kulttuurituottaja, jonka sydän sykkii monitaiteelliselle kulttuuriryölle.

Muisku!

– koettava näyttely

Etelä-Karjalan taidemuseon vuoden 2012 näyttelykalenteriin varattiin jo hyvissä ajoin tilaa erilaiselle, osallistavalle taidenäyttelylle, jossa teoksia voi katsoa, kosketella, haistella tai vaikka pukea päälleen. Syntyi Muisku!, muistoja ja identiteettiä pohdiva näyttely, johon asiakkaat osallistuvat paitsi katsojina, kokijoina ja tekijöinä, myös näyttelyn suunnittelijoina. Lähtökohtana oli ajatus tulevaisuuden museosta keskustelualustana, jossa dialogia käyvät niin taide- ja taiteilijat, taiteilijat ja tutkijat kuin toiminnan kehittämisessä mukana olevat asiakkaatkin.

Asiantuntijuuden jakaminen lisää tietoa ja taitoja

Muisku-näyttelyä lähdettiin rakentamaan uudella periaatteella, asiakaslähtöisesti. Näyttelyn suunnittelussa haluttiin huomioida museon erilaiset asiakkaat ja tarkoituksellisesti murtaa asiantuntija-asetelmia. Suunnitteluun kutsuttiin mukaan Lappeenrannan museotoimen asiakasraadin jäseniä. Heidän roolinsa näyttelytyöryhmässä liittyy näyttelyn teemoihin, toteutuksiin, työpajoihin, oheisohjelmaan sekä näyttelyn jatkotyöstöön päiväkodeissa, kouluissa ja

erilaisissa työyhteisöissä. Asiakasraadin jäsenet myös tiedottavat ja keräävät palautetta näyttelystä omista työ- ja muissa yhteisöissään. Näin näyttelyn vaikutus leviää taidemuseosta muihin paikkoihin, joissa ihmiset elävät ja vaikuttavat ja samalla taidemuseo saa tietoa asiakkaistaan, heidän tarpeistaan, toiveistaan ja mielipiteistään.

Taidemuseon näyttelyamanuenssi vastasi näyttelyn taiteilijoiden ja teosten valinnasta. Museon näkökulmasta tavoitteena on esitellä yleisölle laadukas nykytaidetta, johon on tuotu uusia näkökulmia asiakkaiden näyttelyprosessiin osallistumisen kautta. Tavoitteena on myös saada museoon uusia kävijöitä ja tuoda nykytaidetta tutuksi. On mielenkiintoista nähdä, mataltuuko taidemuseon fyysisesti olematon, mutta henkisesti usein korkea kynnys asiakkaiden osallistumisen ja osallistamisen kautta. Lähtökohtaisesti Muiskusta on haluttu rakentaa näyttely, johon kenen tahansa on helppo tulla.

Museomummot ja -vaarit vertaisihmettelijöinä

Lappeenrannan museoissa on viime vuosina kehitetty vapaaehtoista museomummo- ja vaaritoimintaa, joka tähtää elämykselliseen

Museovaari kertoo vanhasta Lappeenrannasta. Taustalla Arne Tegelmanin maalauksia.

tiedon ja perinteen siirtoon nuoremmille sukupolville. Toiminta on vapaaehtoista ja sen avulla myös sitoutetaan museon iäkkäämpiä asiakkaita mukaan museon toimintaan ja sen kehittämiseen. Museomummon tai -vaarin on voinut kohdata vaikkapa Etelä-Karjalan museon tai taidemuseon ilmaisen sisäänkäynnin museoperjantaina vertaisihmettelijänä tai lasten työpajassa satujen lukijana tai työpajan ohjaajana. Onpa museovaari vetänyt taidemuseossa äijäjoogaakin.

Mummot ja vaarit ovat mukana myös Muisku! -näyttelyssä muistojen ja kokemusten jakajina mm. työpajojen ohjaajina omina viehättävinä persooninaan ja oman osaamisensa ja kiinnostuksen kohteiden kautta. Vapaaehtoisten museon ystävien rooli kasvaa tulevaisuudessa museotyön

muuttuessa. Museomummo- ja vaaritoiminnan kautta luodaan myös erilaisia tapoja aktiivisille eläkeläisille osallistua museon toimintaan ja sen kehittämiseen.

Mona Taipale

MUISKU!

– KOETTAVA NÄYTTELY

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEOSSA

30.10.2012 – 3.2.2013

Taidemuseossa esillä olevan Muisku! -näyttelyn rinnalle rakentuu kouluihin, päiväkodeihin, vanhainkoteihin ym. lähetevä Lentomuisku, osallistava työpajatoiminta, joka toteutuu, jos siihen saadaan ulkopuolinen rahoitus.

Jouni Saloselle Kouvolan kuvataidepalkinto

matralta syntyisin oleva taidegraafikko, Jouni Salonen (s. 1966), palkittiin keväällä Kouvolan kaupungin kuvataidepalkinnolla, arvoltaan 4000 euroa. Samalla hänet valittiin Kouvolan kuvataiteilijaksi kolmivuotiselle kaudelle 2011-2013.

Kolmivuotisen taiteilijakautensa aikana Jouni Saloselta nähdään useita näyttelyitä, joista ensimmäinen avattiin Valkeassa Kustaan galleriassa. Ensi syksynä häntä nähdään Kouvolan taidemuseossa, 27.9.2012 – 27.1.2013. Lisäksi hän esit-tyy Raumalla taiteilijavaihdon merkeissä Jouni Salonen on uuskouvolalainen, sillä hän on vasta pari vuotta asunut Kouvolan Myllykoskella. Sitä ennen hän vaikutti Lahdessa. Hänet valittiin vuoden 2005 päijät-hämäläiseksi taiteilijaksi. Hän on toiminut Lahden Taidegraafikot ry:n hallituksen jäsenenä ja varapuheenjohtajana

Jouni Salonen on Kaakkois-Suomesta tuttu, sillä hän on asunut ja käynyt kou-

lunsa Lappeenrannassa. Taidetututuksen hän on saanut Imatran taidekoulusta sekä Lahden taideinstituutissa, keskittymällä taidegraafikan erikoistumisopintoihin Lahden ammattikorkeakoulusta josta teki lopputyönsä 2006. Siellä hän on opettanut Käsi- ja taide-ollisuusoppilaitoksessa, koulutuskeskus Salpauksessa ja taidelukiossa sekä kultasep-

päkoulussa.

Hän on esittänyt paljon sekä yksityis- että yhteisnäyttelyissä, myös kansainvälisesti. Yksitysnäyttelyjä hän on pitänyt kaikkiaan 12, joista neljä Helsingissä. Viimeisin isompi näyttely hänellä oli Porvoon taidehallissa kesällä 2008. Hän on osallistunut yli sataan yhteisnäyttelyyn, ja hänen teoksiaan on yli 20 merkittävässä kokoelmassa ja museos- sa Suomessa ja ulkomailla.

Taiteellinen peruste hänen valitsemiseensa oli grafiikan vaativa laji, joka nykyisin on jäänyt valitettavasti paitsioon. Hän käyttää klassisia menetelmiä, etsausta ja akvatintaa, yhdessä uudemman polymeerigravyyrin kanssa. Alun perin kirjapainokäyt- töön kehitetystä fotopolymeerimateriaalista on tullut tällä hetkellä taidegraafikassa suosittu syväpainon valotusmenetelmä. Siinä käytetään kohopainolaattana fotopolymeerilevyä, joka toistaa tietyllä tavalla valotettuna sävyfilmin harmaaskaalan portaattomasti.

Tekniikkaan voi hyödyntää lisäksi syövytystä ja muita metalligrafiikan elementtejä.

Taiteilija yhdistelee eri sisältöaineiksia monella tasolla ajassa ja historiassa. Vanhat kirjeet ja postikortit, matkakirjoista tutut Euroopan arkkitehtuurin luomukset, vanhan ajan kauniilla käsialalla kirjoitetut henkilökoh- taiset paperilappuset kertovat omaa tarinaansa eletystä ajasta. Vanhoja postikortteja keräävä Salonen löytää keinon ilmaista ajan kellastuneita kerroksia. Luontoa edustavat usein klassisen kirjataiteen anfangel- ta tutut koristeelliset lehdykät.

Taiteilijan teoksista tulee mieleen klassikkograafikko Pentti Lumikangas. Tämän

juhlallisia teoksia muistutta- va staattinen muoto kätkee Salosella kuitenkin elävää väreilyä, joka syntyy rakeisesta, käsityöläismäisen karkeasta pintastruktuurista ja eri työvaiheisiin jätetyistä elementeistä.

Taiteilijan aluevaltaus grafiikan lisäksi on kuvanveisto ja toistoon perustuvat tila-

installaatiot, joissa yhtenä visuaalisena katseen vangitsijana ovat graafiset elementit. Hänen työnsä ovat esteettisesti voimakkaasti vaikuttavia mutta samalla kokeilevia.

Kouvolan nyt myöntämä palkinto jatkaa entisen Kuntaseitsikon taiteilijapalkinnon perinnettä. Valinnan teki Kouvolan kulttuuri- ja kirjastolautakunnan työryhmä, johon kuului lautakunnan puheenjohtaja Päivi Kossila, johtokunnan jäsen Veli Kaskinen, taidemuseon edustajana Anna-Kaarina Kippola ja sihteerinä Marju Myllymaa. Ulkopuolise- na asiantuntijana toimi Lönnströmin taidemuseosta Selma Green.

Anna-Kaarina Kippola

Jouni Salonen SYYSÄAMU etsaus, akvatinta, polymeerigravyyri 2011

Karjalan kadotettu kauneus

Etelä-Karjalan taidemuseon kesänäyttely *Maisema rajan takana* vie kiehtovalle matkalle Laatokan, Vienan ja Aunuksen maisemiin. Näyttely koostuu neljästä erilaisesta kokonaisuudesta. Matkaoppaina toimivat Impilahden Pitkärannasta kotoisin ollut taidemaalari **Grigor Auer** (1882–1967), karjalaiskylien elämää kamerallaan dokumentoinut valokuvaaja **Pekka Agarth**, Äänisen ja Vienanmeren kalliopiirosalueita tutkinut ja kuvannut Myyttinen viiva -taiteilijaryhmä, **Marjukka Vainio**, **Riitta Virtanen** ja **Erkki Murtonen** sekä Säämäjärvelle retkueensa suunnannut Kuvataideakatemia ja Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen kielitieteen opiskelijoista koostunut Aidon rajalla -tutkimusmatkaryhmä. Näyttelyn on koonnut Keravan taidemuseo.

Näyttelyssä rajantakainen karjalainen maisema esittyy kaikessa kauneudessaan. Akvarellistina 1900-luvun alun Pietarissa aloittanut taiteilija Grigor Auer pakeni 1917 Venäjän vallankumousta kotiseudulleen Pitkärannan Lammassaareen. Sotavuosina hän joutui evakoksi Pohjois-Karjalaan ja asettui myöhemmin asumaan Helsinkiin. Suomessa Auer tuli tunnetuksi 1920-luvulla taidokkaista kukka-asetelmistaan sekä Laatokan Karjalan ja Valamon maisemia kuvaavista öljyvärimaalauksistaan. Häntä onkin kutsuttu ensimmäiseksi syntyperäiseksi Laatokan Karjalan kuvaa-jaksi. Sotien jälkeen aiheiksi valikoituivat erityisesti Pielisen ja Italian näkymät. Auerin maalauksissa elämä on vedessä ja taivaalla, luonnon kiertokulun myötä muuttuvissa näkymissä sekä ihmisen maisemaan jättämässä jäljessä.

Pekka Agarth on kajaanilainen pitkän linjan valokuvaaja. Vuosina 2010 ja 2011 Suurselän kylästä ottamissaan valokuviissa Agarth tavoittaa hienosti menneen maailman tunnelman. Suurselkä näyttäytyy valokuviissa helmenä, joka on hautautunut suuren yleisön unohdukseen. Agarth tarkastelee maailmaa dokumentaarisesti, kuvissa esiintyy tavallisia ihmisiä arkiaskareissaan ja töissään. Agarthin kuviissa on elämäniloa, kauneutta ja lämpöä. Mieliku-

vien Karjala muuttuu todeksi, puiset talot ja aidat sekä kylänraitilla karjalaa pagisevat vanhukset.

Myyttinen viiva -osuus vie aikaan, jolloin Äänisen kalliopiirokset syntyivät. Myyttinen viiva -taiteilijaryhmä on vuosien varrella tehnyt kymmenkunta kuvaus- ja tutkimusmatkaa Äänisen itärannalla ja Vienanmeren ympäristössä sijaitseville kalliopiirosalueille. Ryhmään kuuluvat kuvataideopettaja Riitta Virtanen, assistentti Erkki Murtonen ja taiteilijaprofessori, valokuvataiteilija Marjukka Vainio. Taiteilijaryhmän teokset esittelevät kallioiden viivastoja ja taivaan, veden ja maan muodostamia luonnon pyhättöjä eri vuoden ja vuorokauden aikoina, kesällä, kevään sarastaessa ja lumen ja jään peittäessä esihistorialliset merkit valkoiseen kylmyyteen.

Kuvataideakatemia ja Helsingin yliopiston fennougristiikan opiskelijoiden Aidon rajalla -työryhmä suuntasi itään taiteilija **Petri Hytösen**, taidehistorioitsija **Juha-Heikki Tihisen** ja professori **Janne Saarikiven** johdolla. Mukana oli myös

Karjalan tiedeakatemia tutkija **Denis Kuzmin**. Työryhmän kuvien ja tarinoiden keruumatka suuntautui Aunuksen maisemiin, mistä vielä löytyy karjalan kielen taitajia. Aidon rajalla -työryhmä koosti kokemastaan näyttelyyn osion, jonka kuvat ovat yhtä aikaa kielitieteellisiä ja taiteellisia dokumentteja tämän päivän karjalaisesta todellisuudesta

Mona Taipale

MAISEMA RAJAN TAKANA – NÄYTTELY ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEOSSA 19.6.–30.9. 2012

Lähde: Maisema rajan takana
–näyttelyjulkaisu. Toim. Arja Elovirta.
Keravan taidemuseo, 2011.
Julkaisu myös venäjän kielellä.

*Teostiedot:
Marjukka Vainio,
Ääninen 5 (Kevätilta), 2009 - 2010.
Grigor Auer, Rantamaisema, 1924. EKT*

Ristiriitaisia tunteita herättävä nykykoru

Nykykoru poikkeaa perinteisestä korusta ja käy vuoropuhelua sen kanssa tekijästään riippuen. Suhteessa perinteeseen on esimerkiksi tiettyjen korutyypin jatku-mo: korut voidaan ripustaa keuholle korvakoruina, rannerenkaina, riipuksina tai rintakoruina. Tosin koruun on tullut uudenlaisilla tavoilla ripustettavia koruja tai vanhat tavat ovat tulleet uudelleen käyttöön. Mitä-pä muuta avainkijut ovat kuin muistumia kellonperistä? Uudenlaiset korun voi laittaa korvaan tai suuhun ja estää aistimisen, kuten esimerkiksi **Eeva Kotiharju** on tehnyt. Jotkut korutaiteilijat tekevät koruja, joita ei voi laittaa keuholle ja näitä kutsutaan yleensä objekteiksi.

Mutta perinteen ja uuden suhde: kuten

taidekin muuttuu, on korukin muuttunut niin käyttämiensä materiaalien kuin tekniikoiden suhteen. Kulta- ja hopeasepäntekniikoiden ja materiaalien rinnalle ja tilalle ovat tulleet kierrätetyt, arkiset ja joskus omituisetkin materiaalit. Korun materiaalina on kautta sen historian käytetty myös orgaanisia aineksia tai kananmunan kuoria. Korun ikuisuus on murtunut samalla tavalla kuin taiteessakin on katoavaa taidetta.

Haastavaa sisältöä ja symboliikkaa

Korun symboliikasta osa on kaikille tuttuja: sydän, risti, ankuri, helmien viattomuus, timantin ikuisuus. Kun ostetaan tällainen koru, hankitaan samalla jotain muutakin,

turvaa, toivoa, uskoa ja rakkautta. Koru sisältää paljon enemmän kuin vain materiaallinsa, koska siihen sitoutuu yleensä korun hankkimiseen tai saamiseen liittyviä asioita. Mikä sen mukavampaa kuin lapsen päiväkodissa tekemä koru, säädyn vaihtamisen merkiksi saatu sormus tai ammat-tiin valmistumista juhlistava koru? Nykykorusta osa on sellaisia, että ne herättävät ja synnyttävät muitakin tunteita ja ottavat toisinaan kantaa vakaviin, raskaisiin asioihin. Esimerkiksi lappeenrantalaisen **Kati Nulpopen** Marlene I -teos muistuttaa väkival-lasta ja vallasta, kun mustat hansikkaat kietoutuvat kaulan ympärille. **Maria Nuutisen** töissä on uskontoa käsitelty monella tapaa. Uskonnollisaiheiset neulatyynyt ja stigma-maiset rannekkeet herättävät vahvoja tun-

teita. Toki jotkut korut ovat samantyyppisiä kuin osa nykytaiteesta, jolloin ne vaativat sen pohtimista, mistä oikein on kysymys.

Naisten vai miesten juttuja

Koruun liittyy monenlaisia mielikuvia, jotka ovat syntyneet erilaisissa yhteyksissä. Koruja pidetään naisten esineinä, joka korun historian tarkastelun valossa ei pidä ollenkaan paikkaansa. Miehet ne vasta ovat koristautuneetkin! Ei tarvitse katsoa kuin hallit-sijakuvia, niin jopa löytyy timantteja, helmiä ja pröystäilyä, Samoin primitiivisissä kult-tuureissa miehillä on runsaasti korumaisia esineitä, koska lävistykset ja hiuksiin laiteta-vat esineetkin ovat tätä. Korut toimivat vallan merkkeinä ja aseman kertomisen

KORU⁴

Kansainvälinen korutaiteen näyttely ja tapahtuma Imatralla

29.10–3.11.2012

Ristiriitaisia...

välineinä. Itsenäisyyspäiväjuhlissa kunniamerkit kertovat arvostuksista, kun taas muut korut jostain muusta: varakuudesta, merkkien tunnistamisesta tai arvojen tunnustamisesta. Kierrätetyistä materiaaleista tehdyn korun kantaminen on muuttunut melkein trendiksi joka päihittää 50 000 euron arvoiset korut.

Koruja pidetään turhamaisina esineinä, koska jo Raamattukin varoittaa turhista helyistä. Korut ovat edustaneet ylellisyyttä ja luksusta, jolloin ne ovat olleet vain harvojen saatavilla toisin kuin nykyään. Koru on esineenä sijoittunut taiteen ja muotoilun väliin. Korut ovat aiheuttaneet rikoksia, niistä on tullut myytiksi ja niihin on liitetty erilaisia ominaisuuksia. Koruista on paljon kertomuksia, niin suuria kuin henkilökohtaisia. Tällaiset asiat ovat tuoneet korulle ikävääntuntuistakin painolastia, koska silloin koru mielletään vain koristeeksi, jolla ei ole omaa itseisarvoa. Kun korua tehdään taiteen lähtökohdista, on se samalla tavalla merkittävää kuin muukin taide.

Koru kertoo tarinan, jolloin korun katsojan on virittäydettävä sen edessä samalla tavalla kuin taiteenkin edessä: puhutteleeko tämä minua? Korun rumuus voi alkaa näyttäkin suunnattomalta kauneudelta.

Päivi Ruutiainen
FM

Kirjoittaja viimeistelee väitöskirjaansa nykykorusta Lapin yliopistoon.

Anna Rikkinen piironki

Maria Nuutinen Conditional reflexes.

KORU4 -näyttely järjestetään Imatran taidemuseolla 3.11.–8.12.2012. Työpajat ja seminaari pidetään Saimaan ammattikorkeakoulun tiloissa 29.10–3.11.2012.

KORU4 - tapahtuma kokoaa yhteen kansainvälisen korutaiteen alan ammattilaiset ja opiskelijat, taidekriitikot, galleristit sekä kuraattorit. Alan uusimmat näkemykset esitellään taideyleisölle. Tapahtuman tarkoituksena on herättää keskustelua ja avartaa näkemyksiä korutaiteesta.

KORU4:n teemana on Kindred Spirits, sukulaissieluisuus. Sukulaissielu on ajatuksiltaan samankaltainen, henkisesti läheiseltä tuntuva ihminen. Tässä näyttelyssä teemaa puretaan myös taiteen tekemisen kautta; sukulaissieluisuutta voi tuntea taiteen tekemisen samankaltaisuutena tai se voi olla myös läheiseltä tuntuva taideteos.

Näyttelyyn on kutsuttu 20 korutaiteilijaa ympäri maailmaa. Ehdotetut taiteilijat edustavat laajasti eri taiteenaloja.

Rinnakkaistapahtumana KORU4:n kanssa ovat korutaideesitykset Galleria Pihatossa ja Korutaideyhdistyksen esiintyminen Lappeenrannassa. Suomalainen korutaide on kansainvälisestäkin korkeatasoista.

Näyttelystä tehdään suomen ja englanninkielinen julkaisu.

Tietoa edellisistä KORU-tapahtumista: www.saimia.fi/koru3

Eija Mustonen

Saimaan AMK

Kuvataiteen koulutuspäällikkö

KORU123&4 -tapahtumien koordinoija

Nelli Tanner Rintakorut, 2009

LAPPEENRANNASSA JÄRJESTETTIIN VUOSINA 2003 JA 2006 KANSAINVÄLISET KORUTAITEEN TAPAHTUMAT, NIMELTÄÄN KORU1 JA KORU2.

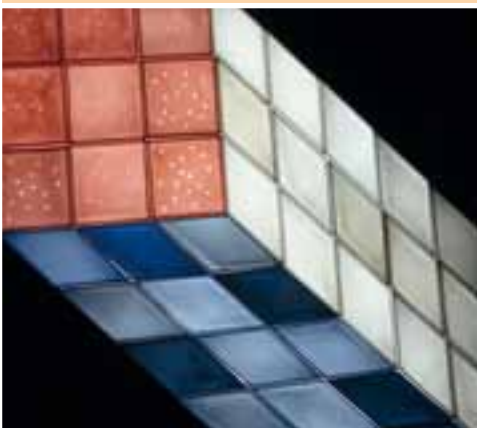
TAPAHTUMAT OVAT SISÄLTÄNEET NÄYTTELY, TYÖPAJAT JA SEMINAARIT. KORU - TRIENNAALIT OVAT OLLEET MERKITTÄVÄSSÄ ASEMASSA KORUTAITEEN EDISTÄJINÄ SUOMESSA JA OVAT AINUTLAATUISIA MAAILMANLAAJUISESTIKIN. SUOMALAISTEN KORUTAITEILIJOIDEN KANSAINVÄLISET KONTAKTIT OVAT LISÄÄNTYNEET MM. KUTSUNÄYTTELYINÄ, LUENTO- JA OPETUSTILAISUUKSINA.

SARJAN KOLMAS TAPAHTUMA, KORU3, JÄRJESTETTIIN IMATRALLA VUONNA 2009. KORU3 -NÄYTTELYSSÄ IMATRAN TAIDEMUSEOLLA KÄVI KOLMEN VIIKON AIKANA ENNÄTYSMÄÄRÄ VIERAILIJOITA, YLI 2000 KÄVIJÄÄ, MUTTA TAPAHTUMA TAVOITTI LAAJASTI ALAN IHMISIÄ KANSAINVÄLISEN MEDIAN KAUTTA, MM. KORULEHDISSÄ JA ERI TIEDOTUSFOORUMEISSA KUTEN SOSIAALISESSA MEDIASSA. KAHDEN PÄIVÄN SEMINAARISSA OLI KANSAINVÄLISTÄ KUULIJAKUNTAA YHTEENSÄ 140, 20 ERI MAASTA. TAPAHTUMAN YHTEYDESSÄ JÄRJESTETTYIHIN TYÖPAJOIHIN OSALLISTUI YHTEENSÄ 40 ALAN OPISKELIJAA JA AMMATILAISTA YHTEENSÄ 18 ERI MAASTA.

Anu Pentik palaa juurilleen

*Anu Pentikin ja Suku Parkin
taidekeramiikkaa juhlanäyttelyssä
POIKILOssa 5.5.-2.9.2012*

On kulunut 70 vuotta siitä kun Eeva Anneli Pasi (nyk. Anu Pentik) syntyi Kuusankoskella. Eeva Anneli oli jo lapsena hyvin kiinnostunut piirtämisestä, mutta saven dreijauksen näkeminen ja myöhemmin tekniikan oppiminen muutti hänen elämänsä. Savesta tuli hänelle aikojen kuluessa maailman tärkein asia. Vasta sen jälkeen tulivat muut asiat.

Suku Parkin keramiikkataide on moniulotteista ja hienostunutta.

Suku Park valmistelee kesän näyttelyyn mielikuvituksellisia pienoisesineitä.

Anu Pentik työstää miltei 8-metristä Oko-Okoa mosaiikeista.

Taiteilijuuudesta voidaan puhua jo uran alkuvaiheessa. Ensimmäisenä taiteellisenä enteenä voidaan syystä pitää Riihimäen askarteluopiston lopputyötä vuodelta 1964. Anu Pentikin savesta muovaamat pitkät, kapeat pullot ja lieriömäinen talo olivat jotakin aivan muuta kuin keskiverto askartelunohjaajan sievä lopputyö. Vajaat kymmenen vuotta myöhemmin kotiäitiyden uuvuttama Anu Pentik muotoili savesta kynttilänjalokja, Kaamoskiviä, joiden suosio yllätti kaikki.

”Kunnianhimoja saa olla liikaa”

Anu Pentik on koko Pentikin yrityshistorian kutsunut eri alojen taiteilijoita mukaan suun-

nitteluun. Yritys syntyi Posiolle, ja siinä suuntasivat myös ajallaan Peter ja Anja Winquist, Michael Roche, eteläkorealainen Suku Park ja myöhemmin Raino Ranta, Lasse Kovanen ja Minna Niskakangas. Posiolla on järjestetty jo 1970-luvun puolivälistä asti kansainvälisiä keramiikkasymposiumeja, joissa on käynyt mm. ruotsalainen taiteilija Henrik Allert.

Peter Winquist oli ollut 1980-luvun puolivälissä Espoon Hanasaareissa kuuntelemassa korealaisen keraamikko Suku Parkin luentoa ja esitteli tämän tuotannon Anu Pentikille. Molemmat innostuivat Suku Parkin töistä niin kovin, että he matkustivat Tukholmaan tapaamaan häntä. Soulin kansallisesta yliopistosta valmistunut keramiikkataiteilija Suku Park oli opiskelemaisä lisä

Tukholmassa, missä hänellä oli myös työhuone vuosina 1977–1984. Park suostui lähtemään Posiolle ja hän kutsui mukanaan Soulista yliopiston opettajan Bok-Hee-Cheon kumppanikseen. Lopulta Posiolle saapui 12 hengen korealainen yhteisö, josta viisi työskenteli Pentikillä kaksi vuotta ja Suku Park kolme vuotta.

”Kauneus pelastaa maailman”

Tämän luovuusprosessin keskellä, sen taiteellisenä johtajana, Anu Pentik kehitti hiljaa omaa taiteellista uraansa. Varsinaisen taiteellisen läpimurtonsa hän teki 2000-luvulla kun pystyi luottamaan yrityksensä johdon ja taiteellisen vastuun toisille. Anu Pentik on matkustanut paljon. Erityisesti Kiina, Intia ja Indonesia ovat tehneet häneen syvän vaikutuksen. Anu Pentikin teoksissa hehkuvat

Anu Pentikin maalauksissa lehtisuonet ja hienot yksityiskohdat korostuvat.

► itämaiset vahvat ja aistikkaat värit. Vuonna 2006 Anu Pentik esiintyi Retretissä taidekeramiikallaan. Näyttelytila oli täynnä vavisutavan aistikkaita värejä ja muotoja uhkuvia keraamisia taideteoksia ja niistä muodostuvia väriornamenteja. Pentik murtautui täysin uudella tavalla ihmisten mieliin.

Näyttelyä oli edeltänyt uudenlaisen maailman löytäminen. Anu Pentik löysi viivat läheltä, mikroskooppilla tutkituista kasveista. Hän päästi irti ja heittäytyi tekemään taidetta yhtä suurella intohimolla, kuin oli koko uransa tehnyt yritystoimintaa. Hän irrottautui rutiineista ja eli Retretin näyttelyä varten vain taiteelle, vain itselleen, vain syn-tyäkseen uudelleen. Samalla löytyivät uudelleen elämänilo ja onnellisuus. Niin nytkin valmistellessaan POIKILON näyttelyä. Syn-tylässä on aivan uudenlaista taidetta, sel-laista, jota ei ole vielä aikaisemmin nähty. Mukaan on tullut lisää materiaaleja, muo-toja ja tekniikoita. Keramiikkasirpaleet ovat modernia mosaiikkia, vanha puu yhdistyy kauniisti väreihin, sanat tekoihin.

Anu Pentikin väreissä sykkivät Kiina ja Intia.

Lapin huumaa Suku Parkilla

Sukun ensimmäinen näyttely Helsingissä oli vuonna 1985, samana vuonna jolloin hän päätyi Posiolle. Pentikin myymälöis-sä Sukun suunnittelemat työt hinnoitel-tiin hyvin kalliiksi ja luotiin mielikuva Pen-tik-uniikkituotteiden arvosta. Myös Parkin suunnittelema Pentik Novus -sarja loi tätä mielikuvaa.

Myöhemmin, 2000-luvun lopulla, Suku Park palasi Posiolle jatkamaan omaa tai-teellista uraansa. Lappi teki häneen suuren vaikutuksen jo 1980-luvulla. Lapin luonnos-ta Suku Park on omaksunut pelkistyneen muotokielen ja puhtaat, kylmät värit. Parkin muodot ovat graafisia ja värit hienostuneita. Taide-esineissä toistuvat kuksan muo-dot, puun tuntu ja lumikiteitä muistuttavat toisiinsa liittyneet valkoiset astiat.

Suku Park on luonut kansainvälisesti arvostetun uran keramiikkataiteilijana, luen-noitsijana, juryttäjänä ja opettajana. Hän on IAC:n (International Academy of Ceramic)

jäsen ja hänen teoksiaan on kymmenissä kuuluisissa kokoelmissa, kuten esim. Vic-toria & Albert Museumissa Lontoossa ja National Museumissa Tukholmassa. Suo-messa hänen taidettaan on esitetty verrat-tain vähän ja kesällä 2012 nähtävän näyt-telyn teoksia Park on työstänyt yli vuoden verran. Kookkaista teoksistaan tunnettu tai-teilija työstää nyt pientä kokoa ja puhdasta muotoa. Käyttökeramiikkaa, joka ei kuiten-kaan ole sitä. Hämmäntävän monimerkity-sisiä esineitä ja muotoja.

Suuria unelmia

Anu Pentik ei koskaan unohtanut kotiseu-tuaan Kuusankoskea. Posionmäen jäl-keen merkittävimmäksi Pentikin kohteek-si muodostui Pentik-paviljongiksi muutettu Kurjenmiekka vuonna 1990. Pentik-myy-mälän ja muutamien muiden matkailuyritys-ten lisäksi rakennuksessa aloitti 1990-luvun alkupuolella Suomen paperitaidegalleria ja paviljongin taidekeskus. Molemmissa

oli ympärivuotinen näyttelyohjelma. Lisäk-si rantatörmälle valmistui samana vuonna Olavi Lanun veistospuisto. Kiehtovaa oli se, että alkuvaiheessa Anu Pentik suunnitte-li ja sisusti myymälät itse, eli loi kokonais-taideteoksen tuotteistaan. Käyttöesineiden ja taidekeramiikan lisäksi myymälöissä on huonekaluja, pääosin vanhoja, entisöityjä tai eksoottisia, jotka ovat niin ikään myytä-vänä. Huonekalut toimivat esittelytelineinä esineille. Myymälöissä on myös harkittuja koristeita ja yksityiskohtia. Käyttökeramiik-ka ja taidekeramiikka on eritelty toisiaan tu-kevalla tavalla väreittäin. Sisustus on kuin maalaus itsessään. Esteettinen kauneus al-kaa käden jäljestä esineessä ja jatkuu läpi koko ketjun aina esillepanoon ja ostoksen paketointiin saakka.

Paperitaidegalleria lopetti toimintansa vuonna 2009 ja Anu Pentik päätti jatkaa gallerian toimintaa Pentik Galleriana, jonne hän itse laatisi näyttelyohjelman. Esillä on ollut mm. kansainvälistä keramiikkaa, Anu Pentikin oma näyttely ja Pentikin 40-vuo-tisjuhlanäyttely (2011).

Johanna Vuolasto

Lähteet:
Sainio, Pentti. 1987. Pentik. Satumainen tarina. Arktis Oy.
Parkkinen, Marja-Leena. 2006. Anu Pentik, saven sytyttämä. Otava, Keuruu.
Pentik, Anu. Pentik. Elämäntyöni.
Tapaamiset Anu Pentikin ja Suku Parkin kanssa vuonna 2011.

Villi ja vapaa naivismi

Värikäs Eurooppa, kansainvälisen naivismin näyttely
Kouvolan taidemuseo Poikilossa 5.5.-2.9.2012

POIKILO
Kouvolan taidemuseo

Aimo Katajainen, *Mustila ja hevostärryt 2004*.
Kouvolan taidemuseo/ Elimäen kunnan kokoelma.

Christian Lloveras, (Ranska) maalaus

Taiteilija, joka valitsee naiivin ilmaisun, ei ole yksiselitteisesti määriteltävissä. Ilmiö on kansainvälinen ja sen juuret ulottuvat surrealismiin ja symboliikkaan aina Henri Rousseauista ja Paul Gauguinista alkaen. Nykypäivän kansainväliset naivistit ovat usein ammattitaiteilijoita ja heidän tuotantonsa ja näyttelyhistoriansa ovat laajoja.

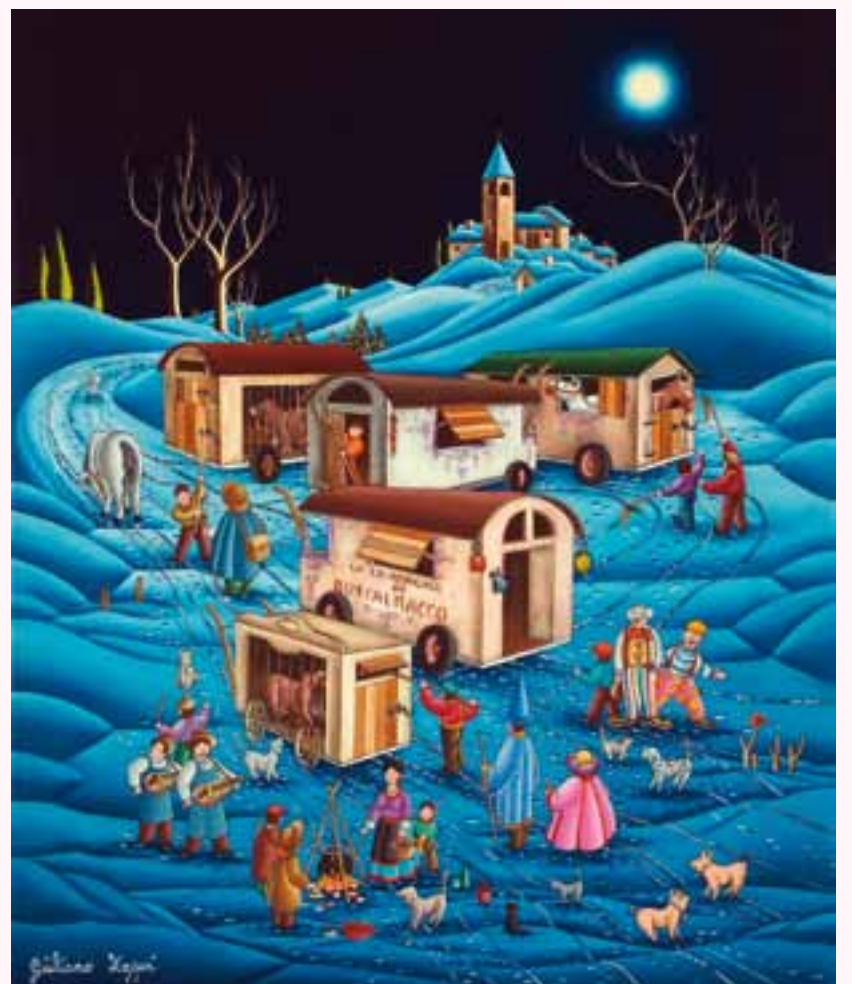
Suomessa naivismi liitetään usein litalan vanhan puukoulun näyttelyyn tai ITE-taiteeseen. Ilmiö on kuitenkin monisyisempi, kansainvälisempi ja yllättävämpi. Vuonna 1972 Ateneumissa järjestettiin kansainvälisen naivistisen taiteen näyttely, joka muutti ihmisten asenteita naivismia kohtaan.

Naivismin voidaan katsoa olleen vastaisku taiteen teoretisoinnille. Inspiraatio, hetken mielijohteet ja fantasiat kuvastuvat teoksista. Yksityiskohtien tarkkuus ja runsaus nousee perspektiivisääntöjen edelle. Naivistinen teos voi olla kuin unimaailma, jossa tapahtuu simultaanisti useita aikatasoja. Niinpä aiheetkin liikkuvat uni- ja haavemaailman puolella. Ihmisen pienuus ja tunteiden suuruus, tai luonnon monimuotoisuus korostuvat teoksissa. Värimaailmat ovat usein puhtaita ja kirkkaita. Naivistin

talvimaalauksessa jään läpi puhkeaa kukkia ja lemменparin yllä taivas on kirkkaan punainen. Maalattu maailma on tunnetasolla luonnollinen vaikkakin faktisesti mahdoton.

Poikiloon saadaan kesäksi 2012 mielenkiintoinen eurooppalaisen naivismin taiteen näyttely. Kansainvälinen konsepti toimii siten, että taiteilijat toimivat vuorollaan kuraattoreina ja järjestävät näyttelyitä eri puolille Eurooppaa. Vuonna 2011 tällä konseptilla toteutettiin näyttelyitä esimerkiksi Istanbulissa ja Madridissa. Suomesta tähän ryhmään ovat kuuluneet mm. **Lena Koski** ja **Aimo Katajainen**. Katajainen toimiikin vuoden 2012 näyttelyn kuraattorina ja kutsujana. Taiteilijaryhmään kuuluu naivisteja mm. Belgiasta, Tanskasta, Espanjasta, Ranskasta, Kreikasta, Englannista, Italiasta, Portugalista, Venäjältä, Turkista ja Serbiasta, usein jopa 19 eri maasta. Poikiloon on tulossa teoksia noin kolmekymmeneltä eri taiteilijalta. Kansainvälinen taiteilijajakaarti saapuu Kouvolaan avajaisia juhlimaan. Näyttelyn kuraattorin Aimo Katajaisen teoksia kuuluu Kouvolan taidemuseo Poikilon kokoelmiin.

Johanna Vuolasto

Giuliano Zoppi, (Italia) maalaus

Sound of Art ry,

kansalaisaktiivisuutta, vetoa ja voimaa Kotkassa

Repin-instituutin kuvataidekoulutuksen opiskelijoiden taidenäyttely Kotkassa 10.9. oli osa Fashion night and Culture -tapahtumaa

Kotkassa on vuodesta 2010 ollut uusi poikkitaiteellinen, kulttuurista edistävä yhdistys, Sound of Art. Se nojaa ruohonjuuritasoon aktiivisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Ajatuksia ja keskusteluja käydään Facebookissa. Sound of Art ry:n puheenjohtajan, kuvataiteilija Katri Korjuksen mukaan ajatuksena on tarjota mahdollisuus kokeilla uudenlaista kulttuuritoimintaa, ei vain kuvataiteen alalla, vaan myös audio-visualisuutta, musiikkia, tanssia, draamaa. Toiminnassa ei tarvitse olla satoja jäseniä, mutta päämääränä on saada aikaan jatkuvaa toimintaa, jolloin sitä voi kehittää ja parantaa.

Läänintaiteilija Sirpa Hynninen, Sound of Artin Katri Korjus ja kuvataiteilija Timo Mähönen taidelainaamon näyttelyssä

Ajatuksena oli saada taide yleisön luo, ei toisin päin. Suunniteltiin ulkoilmatapahtuma Kotkan Meriniemeen, mutta erinäisten ongelmien takia se piti siirtää ja muokata uudestaan Kotkan kauppatorille. Samana vuonna Sound of Art osallistui ostoskeskus Pasaatin Muodin yöhön. Mukana oli viisi henkilöä, joiden taideteosten näyttely oli avoinna liiketilassa Keskuskadun puolella. Taiteilijat olivat **Timo Mähönen, Marjut Tiitinen, Katri Korjus, Sofia Virtanen** ja **Anni Viinikainen**, sekä lisäksi yhteisöt Kotkan valokuvakeskus ja Kellari Galleria Tiitiäinen. Tilat saatiin käyttöön veloituksetta. Esillä oli taideteosten näyttely, teokset olivat myynnissä ja taiteilijat paikalla. Tapahtuma oli heidän mielestään suurelta osalta onnistunut ja siksi yhdistys uskalsikin haaveilla jonkinlaisesta "taiteilijakujasta" saman tapahtuman yhteyteen seuraavalla kerralla. Katri Korjus sanookin, että onnistuminen auttaa, kun onnistuneen yrityksen pohjalta nähdään potentiaali, viidakkorumpu kerää lisää tekijöitä.

Vuonna 2011 uudelleen nimettyyn Muodin ja kulttuurin yöhön (Fashion Night & Culture) mukaan tulivat Kotkan taiteilijaseuran jäsenistä **Kirsti Lento, Heta Kananen, Sanna Halme, Timo Mähönen**

ja Katri Korjus, kuvataiteen läänintaiteilija **Sirpa Hynninen** ja hänen vetämänsä Taidelinkki-projekti, Studio Portablen **Pasi Granqvist** ja **Kimmo Kokkonen**, Sofia Virtanen, Marjut Tiitinen, sekä kulttuuriosuuskunta Bertta. Taiteilijat olivat paikalla kahtena päivänä, perjantaina ja lauantaina, joista perjantaina Pasaatissa oli paljon muodin ja kulttuurin tapahtumia, mutta lauantaina hiljaista. Jälkeenpäin katsoen kulttuurin osalta alkutapahtuman lisäksi tarvetta olisi ollut lopputapahtumalle.

Kuvataiteen tuomisella kauppakeskukseen haluttiin näyttää, että taiteilija ei ole pelottava, eikä taide luoksepääsemätön asia. Taidetta pidetään kummallisempana kuin se onkaan. Yhtä oikeaa vastausta ei ole. Jokainen antaa oman tulkintansa, joka on yhtä arvokas kuin taiteilijan tai vaikka museon tulkinta. Kauppakeskus antoi ilmaisten tilojen lisäksi säännöt siitä, millaista taidetta saattoi asettaa esille. Pelkoja oli mm. alastomuuden esittämisestä, ehkä yleisen järjestyksen häiritsemisestä tai yhteiskunnallisesta kantaaottavuudesta, josta mahdollisesti aiheutuisi julkista hälyä. Taiteilijoiden piirissä kyseinen sääntö herättikin julkista keskustelua, mutta osittain sitä ymmärrettiin, sillä yhteistyö ja tilojen saaminen halvalla ellei jopa ilmaiseksi oli tärkeää sekä

Aletaan tehdä, katsotaan ketkä tulevat mukaan.

taiteilijoille, että tapahtuman toteutumiselle. Keskustelua tästä asiasta olisi voitu käydä enemmän puolin ja toisin: alastomuuden kuvaaminen on ollut taiteen osa-alue antiikista saakka. Nykyaikaisen osalta taas kaikki hyvä taide ei ole miellyttävää taidetta. Keskustelulle oli aikaa, sillä näyttelyt saivat olla paikoillaan kolme viikkoa "kylmägalleriana", jolloin ohikulkijat tutustuivat taideteoksiin näyttelytilan lasiseinän läpi.

Sound of Art aloitti asenteella "Aletaan tehdä, katsotaan ketkä tulevat mukaan". Tämä oli yllättäen sama ajatus, joka esitettiin Helsingin kulttuurikeskuksen julkaisussa "Ruohonjuuresta ruohonkärjeksi - rikastavat yhteisöt ja alueet", **Ari Tolvanen**, s. 68-79. Siinä käsitellään kuntalaisten, asukkaiden, osallistumista kulttuurin tekemiseen ja sitä kautta asuinpaikkansa viihtyvyyden lisäämiseen. Kansalaisten aktiivisuuden arvosta ja sen aikaansaamasta vetovoimasta puhutaan kunnallishallinnossa ja -politiikassa.

sa. Yhteisöllisyys on sekin aikamme slogan. Jos asukkaan rooli typistyy kuluttajaksi, asukkaat näkevät itsensä ja heidät nähdään passiivisina viranomaistoiminnan kohteina. Kulttuuri ei ole itsetarkoituksellista, vaan sillä on myös välinearvoa, kuten nyky maailmassa niin usein todetaan. Kansalaislähtöisten kulttuurihankkeiden vaikuttavuus on erilainen, kuin vaikkapa kunnallisissa tuotannoissa. Onnistunut hanke luo esteettisten elämysten lisäksi pysyvää vuorovaikutusta, joka näkyy sittemmin ehkä muuallakin. Tosin vastuunkantoon ja tekemiseen ryhtyvien piiri ei ole suuri, mutta ei se useimmiten olekaan. Helpointa on lähteä simppeillä idealla ja katsoa miten sitä voi parantaa, kun tekeminen etenee, kuten Katri Korjuskin totesi.

Mirkka Kallio

Alueen taiteen dokumentointia

Kaakkois-Suomen aluetaidemuseon tuottamat

TAITEILIJAESITTELYFILMIT

Taiteilija SINIKKA KURKISESTA v. 1990 valmistunut video-filmi pyörii kevääseen 2012 Kouvolan taidemuseossa taiteilijan retrospektiivisen näyttelyn yhteydessä. Filmi on aluetaidemuseon varhaisimpia taiteilijaesittelyfilmejä.

Esko Tirronen taiteilijaesittelyvideota kuvataan v. 1989. Esko Tirronen oikealla.

Filmi sai alkunsa, kun ihastuin Kouvolan taidemuseossa edellisen kerran, keväällä 1990, esillä olleeseen Sinikka Kurkisen näyttelyyn. Avarissa näyttelysaleissa kaikui musiikki, joka tulvi taiteilijan lennokkaista, värikkäistä tauluista. Koin color-hearing-synestesian ja musiikki, jonka "kuulin" soivan tauluista oli Mozartin säveltämää. Myöhemmin sain tietää, että juuri Mozart on Sinikan lempisäveltäjä, joka oli ollut monen taulun innoittajana. Taiteilija työskentelee usein klassisen musiikin soudessa taustalla.

Filmin tekemisen mahdollisti juuri tuoloin voimaan tullut uusi museolaki, jonka myötä aluetaidemuseotoiminnan määrärahat kaksinkertaistuivat vähäksi aikaa. Onneksi ehdimme tehdä vielä tämän filmin ja pari muuta, ennen kuin 1990-luvun alun suuri lama iski ja juustohöylän myötä palasivat entiset niukat ajat.

Pyysin käsikirjoituskumppanikseni kollegaani **Eeva-Kaisa Hakulista** ja kilpailutin paikalliset filmifirmat. Videofirma Kari Pirilä Ky sai toimeksiannon ja alkoi kuvata filmiä. Ensin oli kiire saada Kouvolan taidemuseon näyttely filmille. Sen jälkeen jatkoimme kuvauksia Imatralla Sinikan kotona ja erillisellä työhuoneella sekä kuvasimme Imatralla eri paikkoihin sijoitettuja julkisia teoksia. Filmin teosta on mieleeni jäänyt monet työntäyteiset, mutta leppoisat illat, jotka vietimme Karin leikkaamostudiolla Taipalsaarella. Kelasimme kuvausmateriaalia, pohdimme teemoja, juonen kulkua. Filmin tuli ilmentää myös Sinikan herkkää ja esteettistä taiteilijapersoonallisuutta. Saimme Eeva-Kaisan kanssa onneksi nojata Karin ja hänen työryhmänsä rautaiseen ammattitaitoon. Filmin kuvasi **Ismo Korhonen**, editoi **Marja-Terttu Mäenpää** ja ohjasi **Kari Pirilä**.

Olimme kaikki tyytyväisiä lopputulok-

seen, myös Sinikka. Filmin valmistuminen julkaistiin Lappeenrannan kaupungintalolla joulukuussa 1990.

Sinikka Kurkisen videofilmi oli järjestyksessä toinen aluetaidemuseon taiteilijaesittelyfilmi. Saman vuoden toukokuussa 1990 oli valmistunut kuusankoskelaisesta **Esko Tirrosta** (1934 -2011) tuotettu filmi. Senkin lähtökohtana oli Kouvolan taidemuseossa syksyllä 1989 ollut taiteilijan laaja retrospektiivinen näyttely. Filmissä on otoksia myös taiteilijan ateljeesta ja kotoa. Lisäksi liikuimme kameraryhmän kanssa ulkona luonnossa, lumisessa metsässä järven rannalla sekä Kouvolan kaupungilla paikoissa, joista taiteilija kertoi saaneensa inspiraation moniin tauluihinsa. Kouvolan rautatieasemalla kuvasimme kahta modernia designia edustavaa puhelinkupua, joiden kaarevista muodoista taiteilija oli saanut idean hienoon "Puhelintorsot" maalaukseensa vuodelta 1965. Kupujen sisälle taiteilija oli arvoituksellisesti maalannut alastomat miehen ja naisen torsot.

Tämänkin filmin tuotti Kari Pirilä Ky ja

käsikirjoittajina toimivat allekirjoittaneen lisäksi Kouvolan taidemuseon silloinen vs.amanuenssi **Merja Ilola**. Taustamusikista vastasi Eskon ystävä, saksofonisti **Tuomas Hoikkala**, joka myöhemmin tuli tunnetuksi Taidekeskus Salmelan johtajana. Filmin ohjaus tapahtui Kari Pirilän, Merja Ilolan ja Marjatta Räsäsen yhteistyönä. Pääosa filmin rahoituksesta tuli aluetaidemuseon toimintarahoista ja Kymen läänin taidetoimikunnan myöntämästä apurahasta. Kustannuksiin osallistui myös pienemmin osin Kouvolan taidemuseo ja Kuusankosken kaupunki. Marraskuussa 2011 kuollut Esko Tirronen oli mitä mainioin haastateltava ja lämpimästi mukana filmin teossa. Kuvauspäivät Kuusankoskella ja Kouvolassa sujuivat hauskasti, vaikka Merjan kanssa väittelimmekin tuimasti käsikirjoituksen yksityiskohdista. Julkistimme filmin Lappeenrannan kaupungintalolla 29.5.1990. Seuraavan päivän lehdissä kuvausryhmämme komeili asiaa käsittelevien juttujen yhteydessä. Filmi osallistui Helsingissä pidettyyn MESSAGE AV VIESTINTÄ TÄNÄÄN

90 -kilpailuun, jossa se pääsi peräti loppukilpailuun.

Kolmas taiteilijaesittelyfilmimme lappeenrantalaisesta **Eeva Vesterisestä** valmistui melkein kuin itsestään joulukuussa 1991. Filmin tekemisen lähtökohtana oli taiteilijan helmikuussa Etelä-Karjalan taidemuseossa ollut näyttely ja kuvauksia jatkettiin koko vuoden. Filmin käsikirjoittajina piti alun perin olla sama kaksikko kuin Kurkisen filmissä, Eeva-Kaisa Hakulinen ja Marjatta Räsänen, mutta osuutemme jäi pieneksi, sillä Eeva itse otti johdon käsiinsä. Hänellä oli onni saada itsensä kaltainen taiteilijasielu kuvaajaksi, **Vesa-Ville Saarinen**, joka tuoloin toimi filmimme tuottajan, AVS:n palkkialistoilla. Filmin kuvauksissa ei työtunteja laskettu. Kuvauksiin lähdettiin vaikka yöllä, jos jokin tunnelma tai ajatus sitä vaati. Kerrankin Eeva ja Vesa-Ville lähtivät varhain sunnuntaiaamuna Saimaan saareen kuvaamaan kevään ensimmäisiä sinivuokkoja. Taisi Eevan mies **Jussi Suomela** joutua apumieheksi raahaamaan venettä sohjoista ja jo petollista jäätä myöten. Veneen hankaava kulku jäällä ja sinisenä hehkuvat sinivuokkomättäät ovat kauniisti tallentuneet muutenkin hyvin runollisen, luonnon ja taiteilijan ykseyttä korostavan filmin kalvolle. Taiteilija ja hänen kuvaajansa ilmeisesti myös suuresti nauttivat kuvausretkistään löytämiinsä eksoottisiin luontokohteisiin. Se näkyy työn jäljessä. Filmin taustalla soi Eevan valitsema musiikki, mm. Tsaiikovskin Muistoja Firenzestä -jousiseksetto.

Filmin kustansi Etelä-Karjalan taidemuseon aluetoiminta ja filmin tuottivat Audio Video Sport Oy ja Kymen läänin aluetaidemuseo.

Alkuvuonna 1995 valmistui Audio Video Sport Oy:n tuottama ja kuvaama filmi **Johannes Takasen** (1849 -1885)

muistonäyttelystä, joka oli esillä Etelä-Karjalan taidemuseossa vuodenvaihteessa 1994-1995. Taiteilijan Roomassa tapahtuneesta kuolemasta oli kulunut 110 vuotta. Filmin käsikirjoittajana toimi **Marjatta Räsänen** ja sen kuvasi **Telma Tuomisto**. Lukijana toimii **Anna-Liisa Anttila**. Filmi tuli muita elokuvia paljon edullisemmaksi, sillä sen kuvaukset rajoituivat ainoastaan Takasen näyttelyyn. Hänen elämänsä ja muuta tuotantoaan valotettiin valokuvien pohjalta. Filmi kustannettiin Etelä-Karjalan taidemuseon aluetaidemuseotoiminnan rahoista.

Onneksi ehdimme hyvissä ajoin ryhtyä tekemään filmiä pyhtääläisestä taiteilijasta **Feodor Porokarasta** (1920-2000), ennen kuin hänen elämänsä ja kuntonsa lähti ratkaisevasti heikkenemään vaimon kuoleman jälkeen. Filmiä kuvattiin taiteilijan kotona Pyhtäällä ja hänen luonnonteljeessään meren rannoilla, pellon ja metsän reunoilla. Taiteilija maalasi akvarellinsa aina ulkona valitsemiensa luonnonnäkymien pohjalta. Hän ikuisti pyhtääläistä maisemaa yhtä intohimoisesti kuin rajan taakse jäänyttä Muolaata, rakasta synnyinpitäjäänsä, josta oli joutunut evakkona lähtemään.

Filmi valmistui lopulta monien vaiheiden jälkeen loppuvuodesta 1996 ja se julkistettiin juhlallisesti Lappeenrannan kaupungintalolla itsenäisyyspäivän aattona 5.12. tilaisuudessa, jossa myös **Laina Porokara** iloksemme ehti vielä olla läsnä. Hän kuoli heti seuraavassa kuussa julkistamistilaisuuden jälkeen.

Filmin kuvasi **Juha Pietiläinen** Sesam Production Oy:stä. Tuotanto on Etelä-Karjalan taidemuseo- Kaakkois-Suomen aluetaidemuseon ja filmin käsikirjoittajina toimivat **Eeva-Kaisa Hakulinen**, **Marjatta Räsänen** ja **Leena Rätty**. Lukijana toimi **Aino Kerola**. Vaikka käsikirjoittajat joutuivat yllättäen jäämään vaille ammattituottajien tukea ja vaikka Leena joutui kotikoneillaan tekemään leikkauksen teknisen loppusuorituksen, tuli filmistä siitä huolimatta kohteensa näköinen ja sanalla sanoen ihmeen onnistunut ja toimiva.

Loka-marraskuussa 1997 oli Etelä-Karjalan taidemuseossa esillä laaja **Unto Ahjotulen** retrospektiivi. Näyttelystä sai alkunsa aluetaidemuseon seuraava filmi, joka käsitteli Unto Ahjotulen elämää ja tuotantoa. Käsikirjoittajina toimivat **Eeva-Kaisa Hakulinen** ja allekirjoittanut, mutta suuressa määrin sisälöstä vastasi myös taiteilija itse. Hän pursui luovaa ja hultvattomia keksintöjä ja ideoita, joita emme raaskinneet rajoittaa tai karsia: elokuvastahan piti tulla autenttisesti Unton näköinen.

Filmi valmistui 1998. Sen tuottajana on Etelä-

Karjalan taidemuseo, tuotanto Audio Video Sport Oy:n, josta filmin valmistumista johti **Kari Saastamoinen**. Kuvaus on **Timo Vasken** käsialaa, leikkaus **Ronny Virtasen** ja äänitys **Edi Blaskovicin**. Filmissä lukijana toimii **Juhani Axberg**, tanssijana **Jennika Laari**, taideteosvalokuvaus on **Ari Nakarin** ja muusikkoduossa soittavat **Elena Putina** pianoa ja **Kalevi Tarvainen** viulua. Filmin kesto on muita hieman pidempi, reilut 20 minuuttia.

Filmien tekoon on tullut vuosien tauko, mutta nyt tekeillä on filmi kotkalaisesta **Tapio Sinisalosta**. Alkuidean filmille saimme Imatran taidemuseossa syksyllä 2010 olleesta näyttelystä. Filmiä kuvattiin paitsi Imatran taidemuseossa, myös Kotkassa taiteilijan työhuoneella ja paikoissa, joissa taiteilija liikkuu, työskentelee ja elää arkipäiväänsä. Kotkassa kuvasimme myös Sinisalon julkisia veistoksia. Filmiä tekevät Lappeenrannan Filmi- ja Videokuvaajat **Jorma Lehtosen** johdolla. Käsikirjoittajina toimivat **Tapio Sinisalo**, **Jorma Lehtonen**, **Leena Rätty** ja **Marjatta Räsänen**. Filmi valmistuu vuoden 2012 puolella.

Filmien tarkoitus on paitsi dokumentoida alueen taidetta ja taiteilijoita, toimia myös opetuksellisena materiaalina, jota koulut ja opistot voivat lainata ja hyödyntää taideopetuksessaan. Filmit tallennetaan myös Valtion taidemuseon keskusarkistoon.

Marjatta Räsänen

Museon kulisseissa

Vaula Stenberg: ”Asiakkaat ovat työni kohokohta”.

Museoassistentti Vaula Stenberg pitää kovasti yleisötyöstä ja asiakkaiden kohtaamisesta. Kysymykseen, mikä on hänen työnsä huippukohta, hän vastaa empimättä, että asiakkaat. Museokävijöitä Vaula palvelee avoinnapidon lisäksi Wolkoffin talomuseon oppaana.

Vaula Stenberg

Vaula Stenberg aloitti työnsä Lappeenrannan museotoimessa 1.3.1989. Parin viikon sijaisuus muuttui vähitellen vakinaiseksi paikaksi. Vuodet ovat kuluneet ja eläkkeelle jääminen hämmöttää ensi vuoden aikana.

Ensimmäinen henkilö, jonka yleisö kohtaa museoon tullessaan, on kassalla istuva avoinnapitäjä. Usein hän on myös museon ainoa virkailija, jonka yleisö tapaa käynnin aikana. Avoinnapitäjä edustaa koko henkilökuntaa. Siksi monet luulevat, että avoinnapitäjä on kaikkien alojen asiantuntija, jolta tullaan kysymään esimerkiksi pellosta löydetyn vanhan rautanauhan ajoituksesta taikka taulun tekijästä, jos se sattuisi olemaan kuuluisan taiteilijan maalaama. Kassalta kysyjät ohjataan museon toimistoon, jossa museoammatillinen henkilökunta vastaa tiedustelijan kysymyksiin.

Mistä kaikesta työsi koostuu?

Pääasiassa työni on pääsylippujen myymistä ja samalla teen kassalla jotain pientä toimistotyötä. Olen joko Etelä-Karjalan museolla, taidemuseossa tai Wolkoffin talomuseolla, kesäisin myös ratsuväkimuseossa. Lisäksi olen mukana museokauppatoiminnassa ja tuuraan tarvittaessa toimistonhoitajaa.

Onko työsi vielä samanlaista kuin silloin alussa, vai onko se muuttunut vuosien varrella?

Aluksihan oli myös Laura Korpikaivo-Tamminen käsityö museo, jossa jouduin olemaan vähemmän kuin Etelä-Karjalan museolla tai taidemuseolla, kun se oli harvemmin auki. Käsityö museon toiminta lakkautettiin 2002. Wolkoffin talomuseo oli tullut osaksi

museotoimintaa v.1993. Toimin siellä museokaupassa ja opastan ryhmiä kotimuseon puolella.

Työtahti 1990-luvun alussa oli paljon lepompaa kuin nykyään. Kassalla ehti jopa lukea kirjoja. Tällä hetkellä kaikki on jotenkin vaativampaa, asiakkaatkin ovat vaativampia. Näyttelyistä pitää osata kertoa ihan eri tavalla kuin parikymmentä vuotta sitten. Ihmiset eivät tydy vähään.

Silloin 1990-luvun alussa oli paljon enemmän ryhmämatkoja, kotimaan eläkeläiset olivat suurin joukoin liikkeellä ja oli vielä Neuvostoliitto, josta tuli joka tiistai bussilastillinen neuvostokansalaisia Etelä-Karjalan museolle. He kulkivat tiiviinä ryhmänä ja usein heillä oli tuomisina postikortteja tai muita pieniä lahjoja. Nykyään itänaapurin kansalaiset ovat museokävijöinä ihan samanlaisia kuin kaikki muutkin ulkomaalaiset, he eivät enää eroa mitenkään muista. Museoon he tulevat nykyään yksittäin tai perheittäin, eivät enää isoina ryhmänä. Useimpia venäläisiä voi palvella englanniksi, mutta englantia puhumattomien kanssa selviän niin, että he puhuvat venäjää ja minä hymyilen vastaukseksi ja jotenkin me vaan ymmärrämme toisiamme.

Onko taloissa eroavaisuuksia, onko välillä kassalla olet?

Kaikki ovat kivoja paikkoja, jokaiseen menen mielelläni, mutta ehkä suosikkini kuitenkin on taidemuseo. Pidän enemmän taiteesta. Taidemuseossa näyttelyt vaihtuvat useammin kuin kulttuurihistorian museolla, on aina mukavaa ja virkistävää tutustua uuteen näyttelyyn. Taidemuseon näyttelyt oppiikin nopeammin kuin Etelä-Karjalan museon usein laajoja asiakokonaisuuksia sisältävät näyttelyt.

Taidemuseoon tuleva yleisökin tuntuu olevan nimenomaan taiteesta kiinnostunut. Monet ovat halukkaita heti tuoreeltaan kommentoimaan näkemäänsä ja vaihtamaan ajatuksia. Vakiokeskustelunaihe on nykytaide, joka jakaa voimakkaasti mielipiteitä. Itse yritän kovasti pitää nykytaiteen puolia.

Mikä on työssäsi mielenkiintoisinta?

Että saan olla ihmisten kanssa tekemisissä. Se saa minut myös jaksamaan vielä

näin eläkeiässä. Juttelen mielelläni asiakkaiden kanssa, jos he haluavat jakaa elämyksiään. Voimme olla eri mieltäkin asioista, pelkkä mielipiteiden vaihtaminen on tosi antoisaa. Joskus asiakkaan ja minun välille syntyy syvällisiäkin keskusteluja, jopa tuttavuusiakin on niiden pohjalta syntynyt vuosien varrella.

Opastan myös mielelläni Wolkoffin talomuseolla. Enimmillään opastuskierroksia voi olla päivässä kuusikin, mutta tavallisesti niitä on 3-4 päivässä ja se on hyvä määrä. Muutaman hengen ryhmä esim. 5 henkilöä on parempi kuin 20 hengen ryhmä, koska siinä on mahdollisuus keskusteluun ja yksilöllisempään vuorovaikutukseen. Olen saanut yleisöltä hyvää palautetta opastuksista ja se aina innostaa minua.

Kerro jokin tarina liittyen työhösi

1990-luvun alussa eräänä kesänä vanhempi rouva tuli puolen päivän jälkeen taidemuseoon ja kun museo klo 17 meni kiinni, hän ei ollut vielä ehtinyt nähdä näyttelyä ollenkaan. Hän kertoi minulle koko elämäntarinansa, oli evakkoretkellä ja vaikka mitä. Kun poika tuli rouvaa hakemaan, oli hän ihmeissään kuultuaan, ettei äiti ollut ehtinyt nähdä vielä mitään. Seuraavana kesänä rouva tuli uudestaan. Nyt hän ei enää jutellut niin paljon, vaan totteli poikaansa, joka kehotti äitiä tällä kerralla tutustumaan näyttelyyn.

Miten haluaisit kehittää työtesi?

Toivoisin saavani enemmän tietoa näyttelyistä jo ennen avajaisia. Joskus menee kyllä miltään kassalle, kun museo on auennut ja uusi näyttely on ensimmäistä päivää esillä yleisölle. Silloin toivoo, että ensimmäiset asiakkaat eivät paljon kyselisi, ennen kuin on itse ehtinyt tutustua näyttelyyn.

Mitä suunnittelet eläkepäiviesi ratoksi?

Teen ehkä nykyistä enemmän käsitöitä ja myyn niitä torilla. Sitten vietän aikaa lastenlasten luona Tampereella. Alan myös kunnostaa yhdelle heistä, pikku-Veeralle, nukkekotia. Se on jo varastossa odottamassa. Nukkekotia on ollut haaveenani vuosikymmenien ajan.

Haastattelija: Marjatta Räsänen

NÄYTTELYT 2012

GALLERIA UUSIKUVA 2012

12.01.-05.02.	Reetta Ahonen
09.02.-04.03.	Kotkan taiteilijaseura ry
08.03.-01.04.	Marikka Kiirikoff
12.04.-06.05.	Tapio Sinisalo
10.05.-03.06.	Raimo Kuusik
07.06.-29.07.	Hjalmari Grahn
02.08.-26.08.	Anna Hyrkkänen, Sanna Pajunen
30.08.-23.09.	Unto Ahjotuli
27.09.-21.10.	Riikka Mäkikoskela
25.10.-18.11.	PINTA-ryhmä Hannu Hyrske, Hannu Kauppi, Pekka Rytkönen, Hannu Tampio
22.11.-16.12.	Eeva Karhu

Satamakatu 9, Kotka, puh. 05-234 4711.
Avoinna: ti-su 11-17.

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEO

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEO 2012

-5.2.	Kaakkoissuomalaisen nuorten taiteilijoiden näyttely
-5.2.	Aune ja Seppo Hikipään kokoelma
18.2.-3.6.	Sota vai rauha? Suomen Kuvataidejärjestöjen Liiton (SKJL) teemanäyttely Näyttelyssä 34 SKJL:n jäsenyhdistysten taiteilijaa tulkitsee sodan, konfliktien ja muiden ristiriitojen herättämiä tunteita ja ajatuksia visuaalisin keinoin.
19.6.-30.9.	Maisema rajan takana Keravan taidemuseon kokoama Maisema rajan takana -näyttely vie matkalle Laatokan, Vienan ja Aunuksen maisemiin vanhojen maalausten, nykytaiteen ja valokuvan avulla.
16.10.2012 -3.2.2013	Äänekäs hiljaisuus Retrospektiivinen näyttely taiteilija Kaisu Koiviston tuotannosta. Yhteistyössä taiteilijan ja Aboa Vetus & Ars Novan kanssa.
30.10.2012 -3.2.2013	Muisku! – Koettava näyttely Värikäs näyttely tuo mieleen muistoja ja herättää kysymyksiä ja ajatuksia. Kuka minä olen ja mistä minä tulen?
3.6.-29.7.	VIHREÄ MAKASIINI Kokous nro 12. Hannele Aho, Tarja Ahokainen, Tuulia Iso-Tryckäri, Jaana Kangashaka, Maria Koponen, Saija Koponen, Sinikka Kosonen, Iiris-Lilja Kuosmanen ja Jarkko Liutu
27.8.-30.9.	Miranda – kiertävä näyttely mustalaisten holokaustista

Avoinna talvella ti-su 11-17, kesällä 4.6. - 26.8.2012 ma-pe 10-18, la-su 11-17
Linnoitus, Lappeenranta P (05) 616 2256, 040 522 6280
www.lappeenranta.fi/museot

- 15.4. -29.1.	Sinikka Kurkinen , maalauksia ja lasitöitä koko uran ajalta Tahdissa mars! Sotilashistorianäyttely yhteistyössä Puolustusvoimien ja Kaupunginmuseon kanssa.
9.2.-15.4.	Open your eyes – you can fly. Avaa silmäs – osaat lentää. Irja Ahtovirta ja Marko Kivioja. Batikkia ja videotaidetta.
5.5.-2.9. 5.5.-2.9.	Anu Pentik ja Suku Park. Taidekeramiikkaa juhlanäyttelyssä. Värikäs Eurooppa , kansainvälisen naivismin näyttely.
27.9. -27.1.	Jouni Salonen , Kouvola kuvataiteilija 2011–2013, grafiikkaa
27.9. -27.1.	Liisa Kuningas , Ikoneita

KOUTA-GALLERIA

3.1.-29.1.	Jarkko Liutu
31.1.-26.2.	Marikka Kiirikoff
28.2.-18.3.	Kata Silvola
20.3.-15.4.	Kati Välimäki
8.5.-3.6.	Merita Koskimies
5.6.-1.7.	Tuula Gonzales
3.7.-29.7.	Iiris Pentikäinen
31.7.-2.9.	Irmeli Tarmo
27.9.-28.10.	Martin Bircher
30.10.-23.11.	Riitta Virtanen-Kerimov
24.11.-30.12.	Koutan joulumyyjät

TAIDEMUSEON GALLERIA

3.1.-29.1.	Henriikka Raussi , Maalauksia
31.1.-26.2.	Torsti Penttinen , Vanha "merimies" muistelee, Maalauksia
28.2.-25.3.	Markku Kauris
27.3.-22.4.	Ari Helander , Valokuvia
4.5.-2.9.	Värikäs Eurooppa , kansainvälinen naivistien näyttely jatkuu galleriassa
4.9.-30.9.	10 taiteilijan näyttely , Maalauksia
2.10.-28.10.	Rara Avis –ryhmä , Koruja, maalauksia

KINO POIKILO

6.9.2012 Riders of the Lost Current. Jonne Pitkänen ja Markku Metso.
Circuit vendatuilla instrumenteilla dark ambientia.
6.10.-28.10. "Elävä maalaus" yhdistää eri taiteen lajeja, kuten tanssia, maalausta, musiikkia videotaidetta. Tekijöinä Mikko Sakala, Neil Owens, Tomi Pekkola, Sirkku Mantere, Satu Linerva ja Jouni Kallio, Medialouhos.

POIKILO Kouvola taidemuseo. KOUTA-galleria. Taidemuseon galleria
Kouvola-talo, Varuskuntakatu 11, 45100 Kouvola

Avoinna:
ti 11.00-18.00, ke 11.00-19.00, to 11.00-18.00, pe 10.00-17.00,
la 11.00-16.00, su 12.00-16.00, maanantaisin suljettu

Imatran
Taidemuseo

IMATRAN TAIDEMUSEO 2012

28.11.2011- 11.2.2012	Omat kokoelmat
18.2.-24.3.	Pietarin taideakatemia
30.3.-14.4.	Jan Neva
23.4.-5.5.	Saimaan ammattikorkeakoulu, lopputyöt 1
14.5.-26.5.	Saimaan ammattikorkeakoulu, lopputyöt 2
2.6.-21.6.	Tiiu Anttinen, Tarja Bruun, Jari Järnström, Maarit Malin-Pötry
2.7.-27.7.	Omat kokoelmat

Avoinna ma-pe 10-19, la 10-15, aattoina 10-15, kesällä 1.6.-31.8.
ma-to 10-19, pe 10-16, aattoina 10-15

Imatran taidemuseo, Kulttuurikeskus, Virastokatu 1, 55120 Imatra, puh.
020 617 6702, 020 617 6713, www.imatra.fi